

BRÄNNPUNKTEN

Arkivexemplar

Oss emellan sagt:

Om man undersöker

vilka motiv som föranleder en kund att köpa en viss vara, finner man, att dessa är dels förnuftsmässiga, rationella, dels känslomässiga, emotionella. Det är en allmän föreställning, att s.k. *producentvaror*, låt oss som exempel ta eldfast tegel eller slipskivor, så gott som uteslutande köpes på förnuftsmässiga grunder, medan de flesta *konsumtvaror*, särskilt sådana av typen tandkräm och tvål, till övervägande del köpes av känslomässiga motiv.

Eftersom Höganäs-koncernen

praktiskt taget uteslutande säljer producentvaror, skulle enligt det föregående resonemanget någon hänsyn till känslomässiga köpmotiv egentligen inte behöva tas. Koncernens varor säljes ju av tekniker till tekniker, och detta slags människor anses bara ta hänsyn till varornas kemiska och/eller fysikaliska egenskaper, vilka ställes i relation till pris och övriga leveransvillkor. Den tillverkare, som tillhandahåller den ur dessa synpunkter bästa varan, bör sålunda ta hem spelet.

Riktigt så

går det nu inte till, vilket vi nog innerst inne har på känn litet till mans. Och anledningen därtill ligger just i att det (åtminstone ännu så länge) är människor och inte maskiner, som bestämmer inköpen. I hur hög grad känslan spelar in även vid inköp av producentvaror är svårt att säga. Mycket tyder emellertid på att dess roll är mera betydande än vederbörande vill erkänna eller ens är medveten om. Sålunda torde man exempelvis när en köpare står inför valet av tekniskt likvärdiga varor från olika leverantörer ofta kunna utgå ifrån att det är känslan, som faller avgörandet.

Den omständigheten,

att vederbörande ofta inte vill erkänna sin känslöpåverkan eller är medveten därom kan medföra besvärliga komplikationer. Den tilltänkte köparen kan t.ex. liksom skämmas för sitt känslöengagemang och söka dölja det bakom en rökridå av tekniska motargument. Det kan behövas ett verkligt detektivarbete för att komma underfund med den verkliga orsaken till en negativ inställning från kundens sida till säljarens erbjudande. Särskilt besvärligt blir det naturligtvis, om kunden inte är medveten om att han är känslöpåverkad utan är i god tro, då han kommer med sina motargument.

"Hjärtat har sina skäl"

lyder ett bevingat uttryck. Är det inte förunderligt, att dessa skäl, känslöskälen, kan vara så starka, att de ofta dominerar över förnuftsskäl, även i sådana fall där man tycker, att de borde vara ovidkommande! Och det behövs sannerligen inte några våldsamme medel för att åstadkomma en känslöpåverkan. Om vi håller oss till en påverkan i oförmånlig riktning, så kan det t.ex. räcka att vederbörande får en offert med sitt namn felstavat för att en affär skall gå om intet och en slöja av badwill svepas över den olycklige offertgivaren, hans produkter och hans företag. Löjligt, tycker man kanske, men som sagt "hjärtat har sina skäl".

Man brukar

i dessa sammanhang ibland tala om märkesbild och företagsbild eller -profil och menar då den *föreställning*, som en kund gör sig om en viss vara (varumärke) eller ett visst företag. Denna föreställning sammansätter sig dels av varans tekniska egenskaper resp. företagets storlek, aktiekapital osv. men också av mera känslomässiga värderingar av varans och företagets anseende — goodwill —, försäljarnas uppträdande och pålitlighet, omdömen från företagets övriga personal om varan och om sin arbetsgivare osv. Allt detta sammantaget jämföres av kunden med motsvarande värderingar för konkurrerande produkter och företag, de olika alternativen placeras liksom på en våg, ett efter ett. Det alternativ som väger tyngst vinner.

Eftersom

den tekniska utvecklingen i många fall har lett till att olika konkurrerande fabrikar är i stort sett tekniskt likvärdiga, inses lätt, att det mervärde som behövs för att en köpare skall bestämma sig för våra varor mycket väl kan komma från den emotionella sidan. I denna process att skapa emotionella mervärden för företagets varor är vi alla engagerade, antingen vi tror det eller inte. Från oss själva och till vår närmaste omgivning sprider sig våra tankar och omdömen om företaget och dess produkter, och från den närmaste omgivningen i allt vidare kretsar. Är dessa tankar och omdömen goda, så bidrar vi till att skapa den goodwill, som ytterst är en förutsättning för vårt företags framgång och därmed också blir till vår egen fördel. —

Vi önskar Er alla

En Glad Påsk!

Omslagsbilden: Grävskopan får symbolisera den pågående intensiva nydaningen inom Höganäsbolaget. Bilden är tagen i Rögla i nordvästra Skåne, där man håller på att avbana till ett djup av 20 m för ett nytt dagbrott för lera till glaserade lerrör.

UR INNEHÄLLET

"Ett skepp kommer lastat" —

Dotterföretaget A/S Ildfast i Norge presenteras av
O R Bjerelius 3

Svensk anslutning till EEC

är önskvärd, framhöll dir. O Herneryd bl.a. på sammanträde med Höganäsbolagets företagsnämnd 7

Märkligt linjebygge för elöverföring i Nordv. Skåne

Två mil lång dubbelledning för 130 000 volt i ovanligt utförande 12

"Landscaping" vid Jompes

Strandområdet vid Öresund i norra Höganäs omgestaltas ... 13

Demonstrationsanläggning för pulvermetallurgi

har haft premiär i Höganäs med besökare från fem länder .. 15

Ugnsurning i in- och utlandet —

glimtar från AB Höganäsarbetsentreprenadverksamhet under det senaste halvåret 17

Regimskifte på Skyddskontoret

Yrkeshygieniska avdelningen ingår från den 1 mars i Skyddskontoret med ing. Nils Hallin som chef 21

Korpidrottsmännen i startgroparna

Omfattande idrottslig verksamhet planeras inom Höganäsbolaget 25

"BRÄNNPUNKTEN" Höganäs-koncernens personaltidning

Ansvarig utgivare: B Wallgren
Redaktion: B Wallgren
R Engberg

Copyright:

Höganäs-Billesholms AB, Höganäs

Ett skepp kommer lastat . . .

... med Höganäs-material. Här stävar en av kustflottans många småbåtar in mot Sørengkaja och A/S Ildfasts lager i Oslos hamnområde.

I Norge representerades Höganäsbolaget av firmorna Musculus och Carl F Hemsen fram till år 1929, då försäljningsbolaget A/S Ildfast bildades. Företaget, som har sina kontors- och lagerlokaler i Oslo, är Höganäsbolagets äldsta dotterbolag. O R Bjerelius har besökt A/S Ildfast och delger oss här sina intryck.

"Ett skepp kommer lastat"; eller rättare sagt, många skepp kommer lastade med Höganäs-material — till A/S Ildfast, eller till någon av de många "Höganäs-förbrukarna" längs Norges fjordrika kust.

Undertecknad kom dock till Oslo på ett annat sätt än dessa vikingaskeppens modernare (och betydligt fredligare) efterföljare längs de nordiska kusterna.

SAS-planen klöv molnen, och plötsligt låg Oslo utbrett under oss. Redan i detta fågelperspektiv kan man för resten lokalisera Oslokontoret. Det stora rådhuset syns vida omkring och "tvärs över gatan" ligger A/S Ildfasts kontorslokaler: "Fr Nansens Plass" står det på gatuskylten, och numret är 9.

Jag tog en av husets moderna "tänkande hissar" upp och träffade på "växelfröken" Grethe Nordahl i informationsluckan, en käck och naturlig Oslo-pike, som man förstår att kunderna gärna uppskattar som trivsamt förbindelselänk per telefon!

Disponent Axel Hvistendahl och kontorschef A Thomassen stod just och spanade ut över hamnen, när jag kom. Kanske väntade de att få se den senaste båtlasten Höga-

näs-material? Inte helt omöjligt, A/S Ildfast är nämligen i den lyckliga belägenheten att ha egen kaj inom sitt lagerområde! Vilket givetvis inte ligger precis intill rådhuset — som kontoret gör — men som finns ungefär 10 minuters körväg därifrån på ett område, som helt poetiskt kallas Sørengkaia, närmare bestämt nummer 5.

Nu skall ingen inbilla sig att "Höganäs-gubbarna" på Ildfast inte har något annat att göra än att stå och stirra ut över Oslos i och för sig väldigt vackra inseqing! Ingalunda — det råder en febril verksamhet på försäljningskontoret. Tacka för det, konjunkturerne är goda och alla kurvor pekar uppåt. Alla har händerna mer än fyllda — t.o.m. de båda nya serviceingenjörerna Finn Bjørntvedt och Erik Ormaasen som salgsjef Thor Vaumund nyligen fått med på avlöningslistan.

Herr Vaumund berättar, att dessa kan se fram emot ett hårt, men intressant, arbetsfält. Eller vad sägs om trettio resveckor per år! Det är inte små mandelpotatis det! Själv väntar han sig ett minst lika krävande program, något som inte tycks oroa honom det bittersta — snarare tvärtom!

Vid telexapparaten träffar jag en av de verkliga trotjänarna (vad beträffar tjänsteår) hos A/S Ildfast. Det är fröken Aase Akre, som just korresponderar med Höganäs på denna förnämliga nykomling i firmans tekniska kontorsapparatur. "En välkommen och väldigt praktisk maskin" tycker fröken Akre, som förstås har flera andra arbetsuppgifter. Tillsammans med fröken Laila Petersen sköter hon faktureringen, bokföringen och många

andra av de tusende ting, som helt naturligt ingår i de nödvändiga göromålen på ett företag av den här storleksordningen. De båda damerna försäkrar med en mun, att de stormtrivs i sitt stora ljusa rum, med en utsikt över "blånande hav och vatten" som mången fastlandskollega kan avundas dem! En annan sak att avundas är väl den storvinst, som de tillsammans med några andra "ildfastare" vann i norska lotteriet. "Dom pengarna finns i säkert förvar på banken", kommenterar fröken Petersen pillemariskt...

Ansvarig för avdelningen är kontorschef A Thomassen. Nu skall väl det där med "kontorschef" inte tas så bokstavligt. Det finns annat att göra. Dagen lång kommer telefonsamtal från när och fjärran — varor skall beställas, och det är inte alltid så enkelt, när kunderna önskar omgående leverans, medan vår leveranstid många gånger är flera månader. Men tack vare många år "på nacken" inom företaget får man en viss vana att lösa sådana problem. Det är också herr Thomassen som sköter om de ev. reklamationer, som ju kan förekomma. En viktig sak är skeppningarna. De livsviktiga sjötransporterna har i alla år haft, och kommer säkert även i framtiden att få stor betydelse för exporten från Höganäs till Norge. Ildfast chartrar bortåt 100 båtar om året. Biltransport i all ära, men på denna marknad har den sin naturliga begränsning. Man har svårt att tänka sig en lastbil — ja det fick ju bli många bilar förstås — från Höganäs till Bergen eller Stavanger!

A/S Ildfast har just i dagarna övertagit

eller i separata, speciellt sammanställda samlingar!

Disponent Hvistendahl har förstås med sina många år som företagets ledare mycket att berätta. Och han gör det gärna, med en pigg glimt i de vänliga ögonen. En glimt som inte minst under ockupationen kom företaget till god nytta!

På sitt sätt var även hans anställning inom Höganäs-koncernen honom till nytta! Hans son hörde till dem som blev tvungna att fly ur landet, och första hälsningen från honom kom — med en av de skeppare, som kom med en last Höganäs-material!

Det där med att ha något att sälja var inte det enda bekymmer ockupationen förde med sig. Lokalfrågan blev också en nöt som måste knäckas. A/S Ildfast flyttade in i samma hus som de nu bebor, vid sidan av Oslos rådhus, samtidigt som detta blev färdigt. Att detta var ett läge som tilltalade ockupationsmakten blev snart bekräftat. En högre marinofficer kom upp och gav helt enkelt order om avflyttning! Lokalitetserna var beslagtagna! Efter en dispyt med företagets orädd disponent anvisades dock en annan lokal — i samma hus, men några trappor upp. Man satte genast igång med att inreda och måla om denna. Men hann inte ens flytta från den ursprungliga förrän en annan marinofficer dök upp och beslagtogs den nyupprustade! Den här gången lyckades inte disponent Hvistendahl "prata till sig" någon ersättningslokal, så goda råd var milt sagt dyra!

Men när nöden är som störst är hjälpen som närmast, lyder ordspråket, och detta besannades i häpnadsväckande hög grad för våra turförföljda (?) kolleger. En av husets andra "uppsagda" hyresgäster hade sedan tidigare en "reservlokal" på hand. Tursamt nog — för Ildfast — ansåg han sig inte ha så stort lokalbehov, eftersom hans handelsmöjligheter blivit begränsade på grund av kriget — han handlade nämligen med soya! Så disponent Hvistendahl och hans folk flyttade "tills vidare" in i dessa. Så snart den riktiga ordningen återstälts i Norge, kom givetvis kontoret tillbaka till "rätta" lokaliteter. Men lika viktigt som kontorsfrågan var att skaffa sig importlicens i en tid, som för de flesta betydde stopp i utrikeshandeln. Det lyckades faktiskt också. Höganäs-trafiken kunde löpa om inte normalt så dock i rätt betydlig omfattning.

Disp. H. hoppas på — eller utgår från kan man väl säga — en kraftig expansion för företaget i och med den personalförstärkning firman har fått under det sista året. "Våra plattor och klinkerprodukter har redan en bra position, och med ökad aktivitet bör vi efterhand intaga en ständigt bredare plats inom byggnadsbranschen. De kontinentala verken kräver rätt stora leveransposter, medan Ildfast kan leverera vad kunderna önskar från sitt ganska väl sorterade lager. Kontakten med arkitekter och byggherrar intensifieras, för att dessa skall informeras om de möjligheter, som finns med Höganäs-bolagets stora program på det byggnadskeramiska om-

Ovan: Fröken Aase Akre vid en av firmans "nyare" ting — telexapparaten. — Nedan: Fröken Akre och fröken Laila Petersen går igenom de senaste uppgifterna från Höganäs-bolaget.

rådet. Norge har alltid varit en god marknad för Höganäs glaserade lerrör, och det är bara att fortsätta på samma väg med alla till buds stående medel. Även på det eldfasta och syrafasta området kommer det att satsas mycket arbete, och det återstår då bara att hoppas, att också Höganäs-plasten så småningom får en 'fast fot' på marknaden i vårt kära broderland."

Tiden rusar undan i trevligt sällskap, och jag vill gärna hinna med att titta på den "historiskt händelserika" lagerkaj Ildfast håller sig med! Effektive disponent Hvistendahl lämnar vid utgången över en del papper som skall iväg med kontorseleven Sten-Anker Wang, talar om för söta växeltelofonisten Grethe Nordahl var han är till finnas — och så bär det iväg ut i snömodden igen.

Som jag nämnde är vägen kort till lagret, och snart svänger vi in på en av världens naturskönaste hamnar (tippar jag). Väl inne på Höganäs-lagret gör jag omedelbart den reflexionen, att inte kan det vara ont om Höganäs-rör i Norge inte, så fyllt som detta

T.v.: Disponent Axel Hvistendahl (sittande) jämte äldste medarbetaren i företaget, kontorschef Arne Thomassen, under en av deras dagliga konferenser.

T.h.: Utställningsvärdinnan Björg Wold lägger i ordning efter en arkitekt, som besökt utställningen och studerat de överskådligt exponerade plattorna.

Nedan: Försäljningschef Thor Vaumund överlägger med ing. Finn Bjørntvedt och Erik Ormaasen om årets omfattande försäljningsresor.

lager är! Men den idén tillbakavisas raskt av lagerchefen Hansen, som just stiger ner från gaffeltrucken. Dom här rören kommer snart att ta slut. Så kom bara igen med material — här hinner det inte bli gammalt!

Man tror honom, för det är en jämn ström med grossisternas bilar, som kommer för att hämta sitt nyligen anlända Höganäs-material.

Sørengkaja-området kommer dock om någ-

ra år att bli föremål för omfattande regleringar, så man lägger inte ner för mycket arbete på moderniseringar. Men — för att prata om tur — Oslo Hamnväsen har redan lovat Ildfast en ny lagertomt med kaj inte så långt från Sørenga.

Jag tackar disponent Hvistendahl för den trevliga inblick han gett mig i vad man väl kan kalla "praktiskt skandinaviskt samarbete"

och måste göra mig beredd att åka tillbaka hem till "gamla Svedala". Tyvärr måste jag nog säga. A/S Ildfast, Oslo och Norge smakade mera...

OK Gærelius

Svensk anslutning till EEC önskvärd

Då Höganäsbolagets företagsnämnd den 12 december var samlad till förra årets fjärde sammanträde, framhöll ordföranden, dir. Olov Herneryd, i anslutning till konjunktur- och marknadsöversikten, att vi ser tämligen ljus på den närmaste framtiden men att det ligger många okända faktorer i vad som kan komma att hända. Det är önskvärt, att Sverige ansluter sig till EEC, sade koncernchefen. Av produktionsöversikten framgick, att högsta aktivitet råder inom samtliga tillverkningsgrenar och att pågående utbyggnad av produktionsapparaten är nödvändig för att kunna tillgodose ökad efterfrågan på våra produkter.

Konjunktur- och marknadsöversikten lämnades av försäljningsdirektör V Terling, som först i korthet belyste den internationella situationen. Han betecknade denna som oenhetlig i flera avseenden för närvarande. De expansiva tendenserna tycks dock dominera både i Västeuropa och USA, sade han. Parallellt med dessa tendenser kan man på vissa områden iakttaga avmattningssymptom, som huvudsakligen beror på överkapacitet.

Konjunkturläget i Sverige är förhållandevis gynnsamt, konstaterade dir. Terling. Den totala industriproduktionen fortsätter att stiga — dock i minskad takt, och arbetslösheten ligger på en låg nivå. Vi har emellertid — liksom i utlandet — inom vissa sektorer vikande efterfrågan och överkapacitet.

Höganäsbolagets produkter står sig prissmässigt fortfarande i stort sett gott i konkurrensen, och vårt svåraste handicap är bristande kapacitet, särskilt ifråga om de keramiska produkterna.

Försäljningsdirektören redogjorde sedan för de olika varugrupperna. Det framgick av en tabell, att försäljningen under 1961 fördelar sig i procent på de olika produkterna enligt följande: eldfast material 33, byggmaterial 23, metallurgiska produkter 24, stenkol 3, syrafasta och kemiska produkter 12 och magnesit 5 procent.

Bland de största beställningarna av eldfast material kan nämnas en order till Rikkihappo i Finland. Här ingår eldfast tegelutrustning för tio sulfatugnar, som kommer att muras av Höganäsarbeten. De eldfasta leveranserna omfattar bl.a. en större post sicco-tegel och andra specialtegel. För avloppsledningar skall användas polyesterrör från Höganäsplast i Lomma.

Nya klinkerugnen i Skromberga förbättrar leveranssituationen

En osedvanligt stor orderingång under 1960

Världens längsta tunnelugn, 203 m lång, i det nya järnsvampsverket i Höganäs behöver ett stadigt underlag. Här är pålningsarbetet i det närmaste avslutat.

på golv- och väggplattor har medfört, att våra leveranstider har förlängts. Någon förbättring av leveranssituationen räknar vi inte med förrän den nya ugnen är igång vid årsskiftet 1962/63.

En av de mest intressanta leveranserna inom bostadssektorn omfattar omkring 5000 m² klinker nr 44C gul oglaserad för trapplan, portaler, butiker m.m. till de s.k. Kvibergshusen i Göteborg.

För de syrafasta produkterna följer leveranserna väl årets budget. Om den ogynnsamma konjunkturen för massaindustrin kommer att bestå, kan en viss försäljningsnedgång befaras. En motverkande gynnsam faktor är emellertid, att vi under de senaste två åren har engagerat oss i tillverkning av apparatur för kloridoxidtillverkning. Vidare beräknas vissa massafabriker ändra sina kokförfaranden, vilket innebär ökat behov av syrafast keramiskt material.

Orderingången på plastprodukter steg under 1961 ungefär till det dubbla jämfört med 1959 års siffror. När den nya plastfabriken i Höganäs kommer i gång, räknar vi med att ytterligare kunna öka vår försäljning av polyester- och furanprodukter. Stora kvantiteter polyestermantlad PVC levereras till Fosfatbolagets kloratfabrik i Stockviksverken.

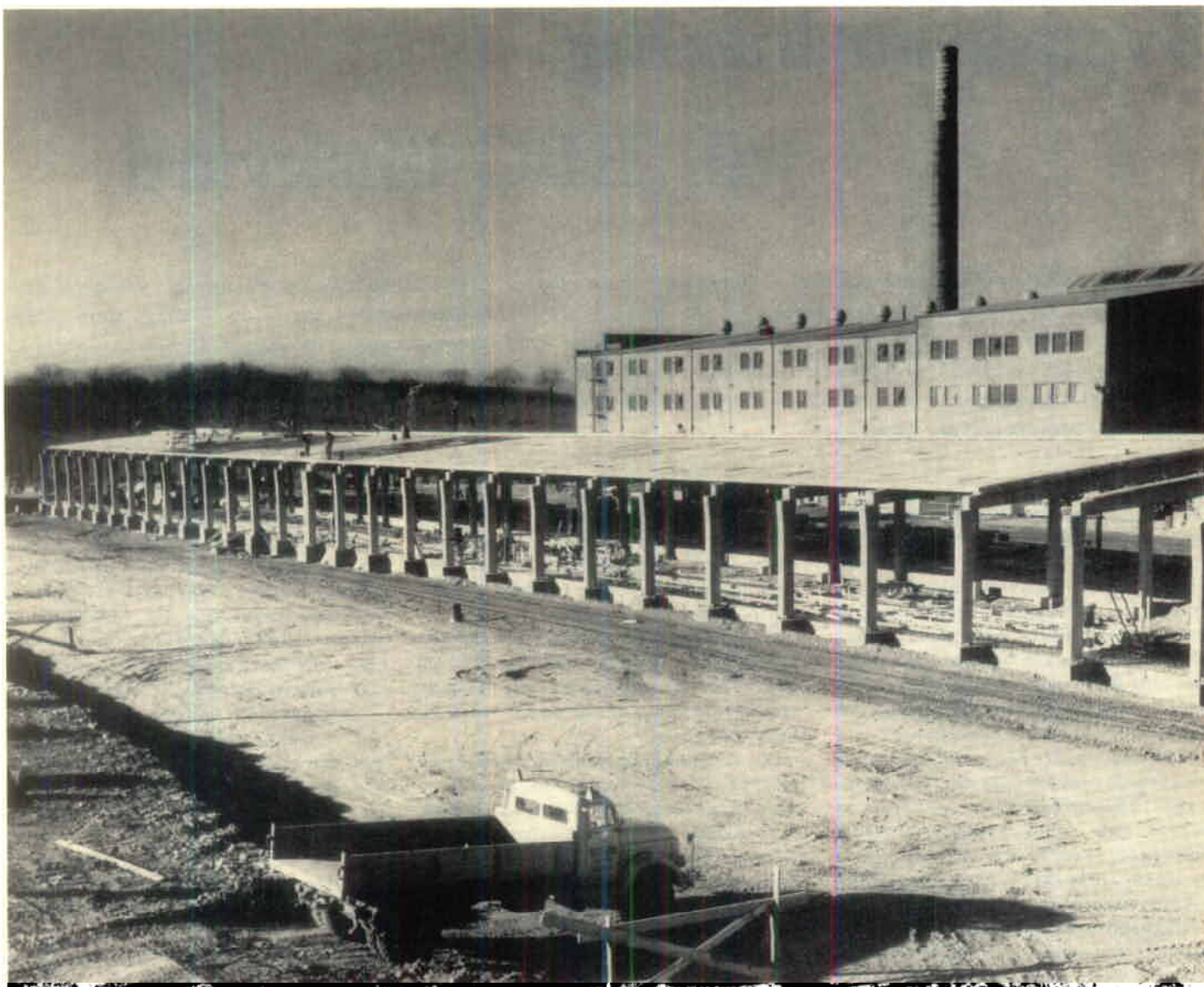
Leveranserna av järnpulver har till och med september följt budgeten, men sedan tycks det ha skett en viss konjunkturavmattning på samtliga marknader. Försäljningen har emellertid ökat 1961 jämfört med föregående år.

Leveransutvecklingen visar ett stigande intresse för vårt slipmedel ALUMO H. Orderingången ligger ca 40 procent över föregående år.

Priserna på stenkol är — liksom tidigare — tryckta på grund av konkurrensen med utländska kol och eldningsolja.

Vår export på keramiska och kemiska produkter till de utomskandinaviska marknaderna domineras av golv- och vägglattor, och den har sin tyngdpunkt på sjustatsmarknaden. Om sådana förskjutningar i den europeiska marknaden skulle uppstå, att England, Danmark och Norge inträder i sexstatsmarknaden och Sverige stannar utanför, skulle det givetvis innebära stora nackdelar för oss, framhöll dir. Terling. Av moderföretagets produkter skulle leveranserna av byggmaterial drabbas hårdast.

Om man ser på utvecklingen på längre sikt, torde den 5-årsprognos, som gjordes upp förra året beträffande avsettningsmöjligheterna för våra produkter, fortfarande vara giltig. Man får hoppas, att förändringar i de europeiska marknadsgrupperingarna inte kommer att försämra förutsättningarna, slutade dir. Terling.

Dir. Herneryd belyste den gemensamma marknadens verkningar för Höganäsbolaget vid Sveriges associering alt. inte anslutning till EEC och framhöll avslutningsvis, att det är en osäker framtid att planera för industribyggnad. Den gemensamma marknaden är en mycket komplicerad, även politisk fråga, sade

han. Det är önskvärt, att Sverige får anslutning, deklarerade koncernchefen.

Nämndledamöterna fick sedan en mycket ingående information om läget vid de olika dotterföretagen av ordföranden, som också berörde 1961 års bokslut. Han redogjorde slutligen för anslag, som beviljats av styrelsen vid sammanträde den 6 december. I detta sammanhang omnämndes ett kommande behov av nya tankar för reservlager av olja, varav förbrukningen kommer att fyrdubblas jämfört med idag, när oljeeldning är genomförd vid hela företaget.

Immissionsskador tillhör den totala industri bilden

Sedan dir. K G Paulson förklarat vad immission innebär, dvs. skador åsamkade genom rök, sot, skakningar eller dylikt från en fabrik, övergick han till det högaktuella fallet i Höganäs — skador å damernas nylonstrumpor — vilka skador skulle ha accentuerats, sedan Bolaget övergått till oljeeldning vid sina anläggningar i Höganäs.

Yrkeshygieniska avdelningen håller på med en undersökning för att utröna, om gjorda på-

stående, att skadeverkningarna kan härledas till nämnda oljeeldning, har något fog för sig, meddelade dir. Paulson. Det är svårt att härleda dessa skador, och den strumppsykos, som fått ökad utbredning i Höganäs, har förekommit på flera andra industriorter i landet, sade han.

Dir. Paulson framhöll också, att immissionsskador tillhör den totala industri bilden. Det finns en viss gränslinje ifråga om vad omgivningen måste tåla. Huruvida den linjen överskridits i nämnda fall, får utredningen visa. Vi skall studera effekten av vidtagna åtgärder någon tid och sedan ta ställning till problemet. Det torde bli fram på värkanten.

Gruvhissen måste ändras om gruvbion skall bestå

Om gruvbion skall bibehållas, måste hissen i Schakt Gustaf Adolf ändras, meddelade övering. M Smedberg. Det rör sig om stora kostnader, och utredning pågår genom Ängpanneföreningen.

Genom att sätta in personhissen från det nedlagda Schakt Bjuvstorp i Bjuv skulle man göra sig oberoende av spelstyraren. Om hissen

inte ändras, får vi dispens t.v. för enbart körning av egen personal.

Förvärvstillstånd har erhållits för ett jordbruk i Rögla, där dagbrott skall anläggas. Vi har nu köpt marken, och en konsultfirma håller på med entreprenadhandlingar för öppnandet av det ca 20 m djupa brottet.

I Skromberga har den första etappen av de nya lagerplatserna tagits i bruk genom att vi har transporterat bort leran under linbanan, där den nya klinkerfabriken skall ligga. Förvärv av mark för dagbrott står inför sitt avslutande.

I Axeltorp är byggnadsarbeten för nya lertorkan och lagermagasinet i full gång. I Gan-tofta-Kvistofta har vi begärt koncession för att få skydd för våra framprospekterade tillgångar av leror för Skromberga och Hyllinge.

Bland nya och planerade investeringar nämnde överingenjören etapp II i utbyggnaden av ovanjordsanläggningen vid Schakt Konsul i Skromberga — maskineri för ersättning av linbanetransporten med biltransport via buffertfickor efter krossarna.

I Bjuvs gruva har införts nya mössgruv-

Denne mäktiga "pelarsal" är stommen till den 200 m långa ugnshallen i Skrombergaverkens nya klinkerfabrik. Tunnelugnen får en längd av 140 m. Öster om ugnshallen kommer byggnaden för de olika tillverkningsavdelningarna.

Genom moderniseringen av ovanjordsanläggningen vid Schakt Konsul i Skromberga har linbanan spelat ut sin roll. Leran transporteras nu med bil till lagerplatsen. Gruvarbetare Nils Persson säger sönder en linbanebock.

Höganäs-murarna Per Larsson och Ernst Nilsson avslutar uppförandet av den andra tunnelugnen i Bjuvsverkens nya eldfasta fabrik. De har många års erfarenhet av ugnsmurning med åtskilliga uppdrag både inom och utom landet.

lampor helt av plast. De laddas automatiskt, och lampskötare behövs sålunda endast för löpande tillsyn.

Ett nytt transportsätt för leror och chammotte med traktordragen dumpervagn som ersättning för lastbil resp. decauvilletransport skall provas i Bjuv och Axeltorp.

Slutligen rapporterade övering. Smedberg, att tillgången på arbetskraft är otillfredsställande i samtliga gruvor, dock mest i Skromberga och Nyvång. Kollagren har därför inte kunnat bringas upp till önskvärd nivå inför vintersäsongen.

Fasadtegel tillverkas i Hyllinge

I anslutning till rapporten från gruvdriften meddelade dir. Herneryd, att tillgång på lera för tillverkning av fasadtegel nu möjliggör, att en produktion därav upptages i Hyllinge. En ny tunnelugn skall byggas, och man beräknar vara igång i slutet av 1962 med sysselsättning för ett 20-tal man.

På gruvebetare Arne Ståhls fråga om framtidsbilden för Nyvångs gruva kunde ordföranden inte lämna något bestämt besked. Möjligen kommer kvaliteten på Skrombergas plattor efter övergång till oljeeldning att av-

göra Nyvångs-gruvans öde, sade han, men först i mitten av 1963 kan vi veta något mera därom. Framtidsutsikterna på oljemarknaden kan också bli en avgörande faktor.

Övergruvfogde Erik Fridlund undrade, hur långt prospekteringen i Nyvångs-fältet hade avancerat. Härpå svarade övering. M Smedberg, att prospekteringen i Bjuvs-fältet av förklarliga skäl måste intensifieras. Lurfyndigheterna mot Strövelstorps-hållet är att betrakta som en ev. framtida tillgång, sade han, och prospekteringen i Nyvångs-fältet får ses på lång sikt.

Ökad produktion av eldfast

För eldfasta avdelningen rapporterade övering. B Aggeryd, att vi på alla fronter ligger över fjolårets produktionssiffror. På bekostnad av silikategel har vi kört hårdare med specialtegel och högbrända råvaror för utökad produktion av stampmassor. Tendenser till minskade lager har noterats under de senaste månaderna. Nästa år klarar vi oss bra på chamottesidan och även i vad det gäller murbruk och massor.

Utbyggnadsprogrammet i Bjuv går plan- enligt. De båda tunnelugnarna uppföres jäm- sides i god takt.

Nya klinkerfabriken påbörjad

Byggnadsarbetet med tunnelugnen i den nya klinkerfabriken i Skromberga har på- börjats, meddelade ing. E Askeröth. Arbetet på själva ugnen pågår hos den tyska ugnsfir- man, och leverans av material börjar efter nyår. Murningen av ugnen beräknar vi sätta igång omkring den 1 mars 1962.

Utvecklingsarbetet med nya typer klinker pågår i driften. Arkitekten för Sidney-operan har kommit med delvis nya intentioner, och detta försöksarbete forceras.

Byggnadsstart för nya järnsvampsverket

Allt underlag är klart för byggnadsstart av det nya järnsvampsverket, rapporterade över- ing. Y Wahlberg. Schaktning och pålning blir en separat entreprenad. Vissa ändringar har genomförts i byggnadskonstruktionen i syfte att uppnå billigare byggsätt och enklare pro- duktionsapparat. Ugnens längd, 203 m, och inre bredd är dock oförändrad. Råmaterial- lagret är tänkt på högen väster om Mölle- järnvägen, och utredning pågår därom.

I ALUMO-verket konstrueras utbyggnad av vittringsbehållare. Den nya skorstenen är uppe i full höjd, och cykloner för dammet monteras under januari.

Kemiska fabriken flyttar till gamla centralförrådet

Övering. Wahlberg meddelade också, att ett stort utvecklingsprogram föreligger för den kemiska driften. Vi beräknar att omkring den 1 februari 1962 flytta in i gamla central- förrådet, där ändringsarbeten har påbörjats. I första hand kommer färgfabriken att flyt- tas dit.

50 ton syrafast gods gjuteriets största order

Bolagets investeringsprogram har medfört, att den interna produktionen för 1961 ligger betydligt över prognosen, men under senaste kvartalet har en viss avmattning noterats, rapporterade ing. Hj. Lundgren. Sedan be- ställningarna till pulververket har slutförts, står maskinverkstadens kapacitet till för- fogande för Bolagets fortsatta nyinvestering- ar. För plåtslageriet kan noteras en större

Varmluftsledningen till Bjuvs nya fabrik har varit ett stort arbete för Centralverk- sladens plåtslageri. Transporten till Bjuv förelögs i åtskilliga etapper.

varmluftsledning till Bjuvsverken, travers- och pendelvagnar till Slip-Naxos samt olje- tankar och ljuddämpare till Landsverk.

Beläggningen i gjuteriet är fortfarande mycket hög med leveranstider på ca ett år. Nämnas kan en större order på 50 ton syra- fast gods för massafilter inom cellulosa- industrin, vår hittills största order. Filtret är en nyhet inom svensk massaindustri. Gjuteriet har problem med tillgången på arbetskraft. Det gäller i första hand rensare och i någon mån kärnmakare, vilket kan inverka på möj- ligheterna att innehålla givna leveranstider. Kaskadkrubbern är nu i drift, och därmed har eliminerats de olägenheter, som vår utblåsning av järnpartiklar vid pulverskärningen tidiga- re medfört för närliggande bebyggelse.

Sjuttion förslag belönades

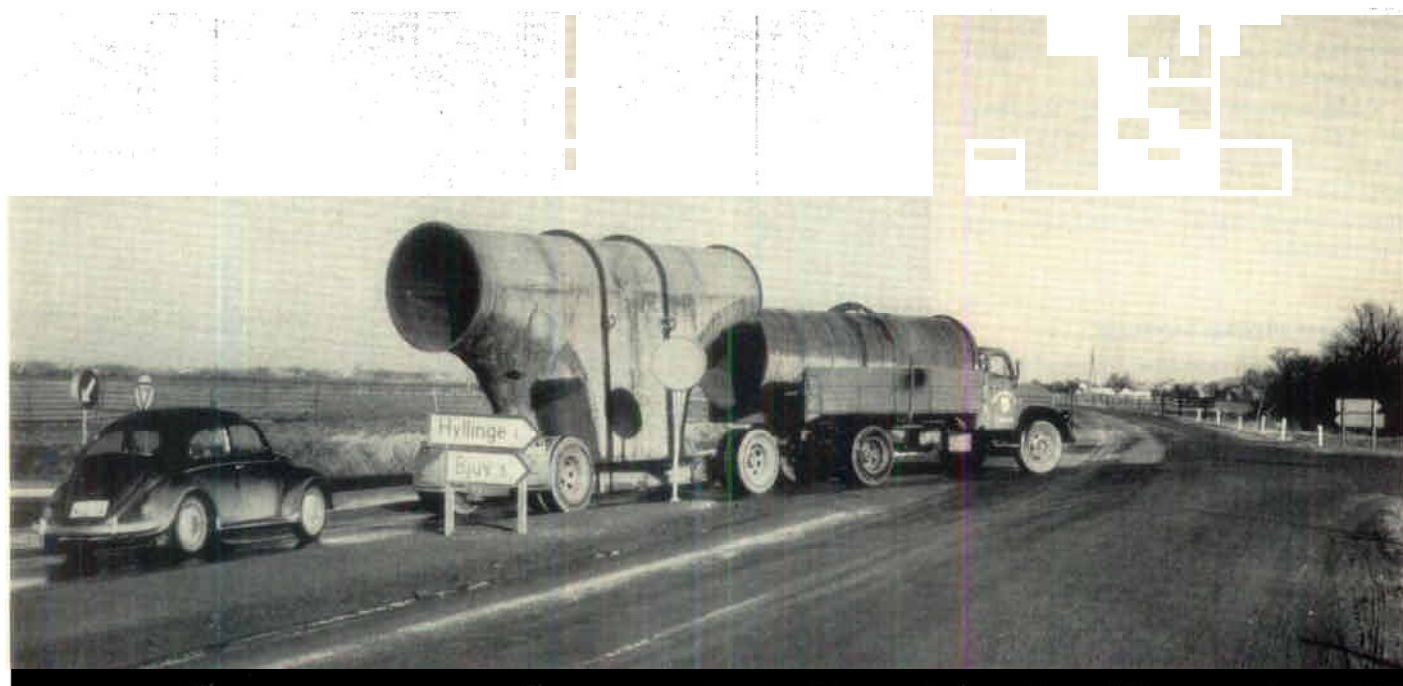
Från förslagskommittén rapporterade sekre- teraren, red. Ragnar Engberg, att 19 förslag hade behandlats i senaste förslagsronden. Ett bordlades, ett rekommenderades inte till be- löning, och övriga förslag belönades med sam- manlagt 2 250 kronor. De redovisas på s. 11.

Vid lunchen efter sammanträdet tackade dir. Herneryd nämndledamöterna för det gångna året och önskade En God Jul och Ett Gott Nytt År.

Vice ordföranden, pressare Egon Jönsson, tolkade "nämndemännens" tack till ordföran- den för dennes intresse för nämndverksam- heten och för den goda information, som ord- föranden hade lämnat under året.

Herr Jönsson uttalade också den förhopp- ningen, att beslutade investeringar skulle ge det utbyte, man räknat med, till gagn för både företag och anställda samt för samhället. Han tackade till sist för julgåvan till ledamöterna i nämnden — bokverket Sveriges Industri — och kvitterade slutligen ordförandens jul- och nyårsönskan.

R.E.

Karl Pärson,
Västervik.

Västerviksreparatör har 30 belönade förslag

lertid till 51, varav 34 vid Höganäsbolaget och 17 vid Slip-Naxos. Dessa förslag belönades med sammanlagt 5 590 kronor.

Tjugo av förra årets förslag belönades i sista rond. Detta sammanhänger troligen med den landsomfattande "Förslagspristävlingen 1961", som pågick under tiden 30 augusti 1961—28 februari 1962.

Vi redovisar här de senast belönade förslagsställarna:

Höganäsbolaget:

Höganäsverken:

Centralverkstaden: montör Sture Ljung — däckavtagare samt nitmothåll för nitning av kedja till gripskopa (belöningen för sistnämnda förslag delades med stuveriarbetare Bror Johansson, Transportkontoret); plåtslagare Egon Bohlin — avskärning av vinkeljärn; filare Günther Solty — ändring av spak till kickstart på truck.

Järnpulververket: ugnsskötare Sante Andreasson — borstanordning samt täckning av transportvagnar; ugnsskötare Carl Örum — vals för avklippning av sammanbakad pulversträng i reduktionsugn; reparatör Ino Heine-wall — kompl. av skyddskåpa.

Järnsvampsverket: fabriksarb. Burni Nordberg — håltagning i slussportar på transportband; fabriksarb. Charles Jönsson — mot-hållsstång vid kretstransportör; fabriksarb. Åke Hedberg och Gunnar Hansson — gummi-beklädnad på handtag till lyftsax.

Bjuvsverken:

Fabriksdriften: reparatör Bertil Rosenkvist — ändring av frammatningsvalsar och gummi-band på tegelslipmaskin.

Gruvdriften: reparatör Arne Forss och utlastare Karl Rodahl — handtag på kopplingspinne; reparatör William Törnkvist — urspårningsskydd vid krypkedja och specialväxel på gams.

Skrombergaverken:

Fabriksdriften: truckförare Gösta Hillman — upplyftning av kiselsäckar på pall med truck till andra våningsplanet samt stänkskärm på truck.

Slip-Naxos:

Västervik: reparatör John Roos — ändring av matarvagn; reparatör Karl Pärson — hållare i bandpress; chaufför Erik Andersson — anordning på truck. *Eg*

Listan över flitiga förslagsställare inom koncernen toppas nu åter av reparatör Karl Pärson vid Slip-Naxos i Västervik, som med "hållare i bandpress" i december förra året gick upp till 30 förslag. Arbetskamraten, hyvlar Axel Dahlkvist, ligger hack i häl med 29 förslag.

Vid Höganäsbolaget hade montör Sture Ljung i fjol sex belönade förslag, och han är nu uppe i sammanlagt 18. Därmed distanseras filare Carl-Axel Olsson, som belönats för 16 förslag.

Förslagsverksamheten inom Höganäskoncernen visade stigande intresse åren 1958—1960 med sammanlagt 41, 63 resp. 80 belönade förslag. Under fjolåret sjönk siffran emel-

SKAFFA INTE SPRIT TILL UNGDOM!

Ungdomens tilltagande alkoholmissbruk har blivit ett verkligt oroande problem. Det är i stor utsträckning vuxna, som överlåter sprit till ungdomen och som därmed får ta på sig ansvaret, att ungdomsfylleriet sedan sista motboksåret 1955 har mer än tredubblats. Ur det material, som kampanjen "Skaffa inte sprit till ungdom" har distribuerat, bl.a. till landets personaltidningar, återger vi nedanstående tänkvärda påpekanden.

Alkoholdebatten har blossat upp igen. Spritkonsumtionen har börjat stiga efter fyra års oavbruten nedgång, och fyllerisiffrorna fortsätter att ligga långt över motboksårens. Men mest alarmerande är ändå det starkt stigande missbruket bland ungdom. På sex år har ungdomsfylleriet i åldrarna 15—21 mer än tredubblats. Enbart under första halvåret 1961 ökade antalet unga fyllerister med hela 33 % jämfört med samma tid föregående år.

Siffrorna är betänkliga i mer än ett avseende. Rent medicinskt sett vet man i dag, att den inte färdigutvecklade organismen är särskilt känslig för alkoholgiftet och att faran för skadeverkningar är avsevärt mycket större för den unga människan än för den vuxne.

Vägen till alkoholismen är kortast i ungdomsåren...

Visst kan vi brännmärka ungdomar, som missbrukar sprit — men vad skall man då säga om de vuxna, som skaffar spriten och sätter i händerna på ungdomarna? Den som inte har fyllt 21 får ju inte själv köpa på Systemet, men det tycks inte bereda några större svårigheter att ordna "medskick". Intervjuer med ett stort antal unga fyllerister har nämligen visat, att det inte är langarna, som i första hand utnyttjas av ungdomarna, när det gäller att skaffa sprit. Man går i stället till äldre arbetskamrater, vänner och bekanta. Många ställer sig också i närheten av systembutiken och "kör på". Och man brukar inte behöva stå så värst länge och vänta...

Att det är moraliskt förkastligt, när vuxna står till tjänst med anskaffningen, borde väl vara ganska självklart. Men vad säger lagen om den rent juridiska sidan av saken? Jo, att varje form av överlåtelse till ungdomar — av sprit, vin eller starköl — är straffbar. Det blir obönhörligen dryga dagsböter och i svårare fall fängelse. Det här gäller alltså inte bara "yrkeslangarna" utan alla, oavsett om överlåtelsen sker för egen vinnings skull eller som en ren "tjänst".

Inte minst på många arbetsplatser kan det finnas anledning att se upp med den här sa-

ken. Man hjälper inte sin unge "kompis" genom att säga ja till spritköpet. Men man kan bli i högsta grad medskyldig till följderna. Skall vi få någon rätsida på det växande ungdomsfylleriet, så gäller det för oss vuxna att SAGA NEJ konsekvent och obönhörligt.

MÄRKLIGT LINJEBYGGE

för elöverföring i nordvästra Skåne

Mellan Nyvång och Höganäs pågår i regi av Nordvästra Skånes Kraft AB, ett dotterföretag till Höganäsbolaget, ett linjebygge för elöverföring, som säkert kommer att uppmärksammas inom fackkretsar. Det rör sig om en två mil lång dubbelledning för 130 000 volt upphängd på enkelstolpar i betong placerade utan fundament som vid ett vanligt trästolpbygge. Chefen för Kraftbolaget, överingenjör Lemart Hardenby, berättar om linjebygget.

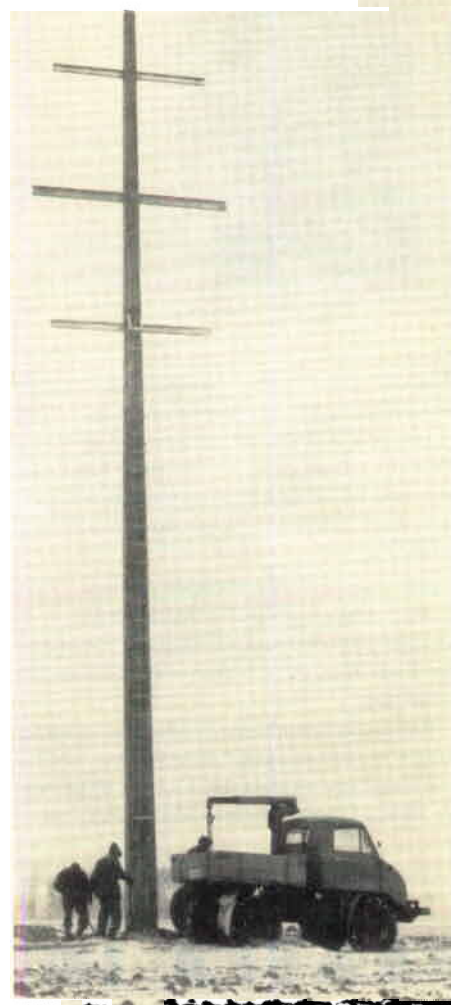
— Det märkliga med detta linjebygge är, börjar överingenjör Hardenby, att det mig veterligt är första gången i vårt land som en dubbelledning konstruerad för så hög spänning upphängs på enkelstolpar i sträng- och kabelbetong, utan att dessa fastgjuts vid betongfundament.

I exempelvis Tyskland används betongstolpar, för vilka emellertid krävs nämnda förankring. Man har dessutom där hittills hållit för otroligt, att enkelstolpar i betong för dubbelledning skulle kunna användas för spänningar överstigande 50 000 volt. Att vi kan använda betongstolpar i nämnda utförande för spänningar ända upp till 130 000 volt beror på att stolparna konstrueras med s.k. flytande regler, varom mera nedan.

Den nya ledningen, som under de närmaste åren kommer att drivas med 50 000 volt, anslutes till de olika huvudtransformatorstationerna under vägen i s.k. slingsystem. Detta ger en 100-procentig ledningsreserv. Den skall ersätta befintlig 50 000 volt enkelledning, som varit i drift i ett 30-tal år. Ombyggnaden dikteras av ökad belastning. Man brukar räkna med en fördubbling av energibehovet vart tionde år.

AB Linjebyggnad, Stockholm, är huvudentreprenör för linjebygget och har för detta arbete varit tvungen att specialkonstruera en resningsmast av stål i fackverk. Härigenom kan de 8 ton tunga och 24 m långa stolparna — 113 till antalet — elegant placeras i sina 3,5 m djupa stolphål. Dessa borras på ca fem minuter med ett borr med 1,2 m diameter anslutet till en specialbyggd bormaskin på larvfötter.

Stolparnas trådarmering består av ett trådknippe om 80 trådgrupper med 20 grupper i varje stolphörna. Trådarna med 2 mm diameter är uppspända till påkänningen 15,2 ton/cm² och löper från stolpens bas till topp, alltid parallellt med stolpsidorna. Kabelarmeringen består av 8 kablar i varje hörn. Kablarna är inlagda i spiraliserade metallrör, och efter inspänningen injiceras rören med betong för att förhindra rostangrepp. Stolparna är

En av den 24 m långa stolparna på plats.

Fem minuter tar det att borra ett 3,5 m djupt stolphål. Borret, som är anslutet till en specialbyggd bormaskin på larvfötter, har en diameter på 1,2 m.

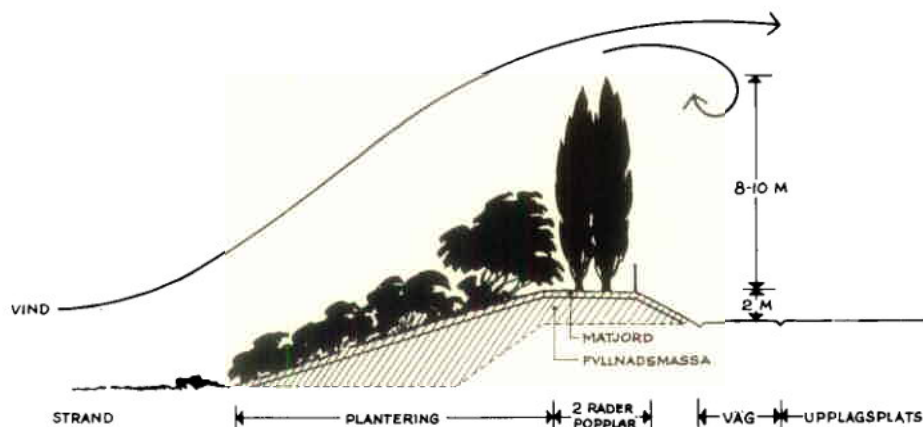
dimensionerade så att erforderlig säkerhetsfaktor mot brott blir min. 1,7 och erforderlig säkerhetsfaktor mot sprickbildning min. 1,1. Vid belastningsfallet islast utan vind och ensidigt bortfall av kraft i linjeriktningen (mot-svarande vad som inträffar vid ledarbrott) upptas den då uppträdande torsionskraften till största del av regeln, vilken då tillåts att flyta. Härav benämningen flytande regel.

Linan, som skall föra den elektriska strömmen är s.k. ferallina, en lina som har en kärna av stål omspunnen av aluminiumtrådar. Den

Tack vare en specialkonstruerad resningsmast går det behändigt att resa betongstolparna, som väger 8 ton.

"Landscaping" vid JOMPES ger vackert strandområde

Så här tänker man sig planteringen vid Jompes

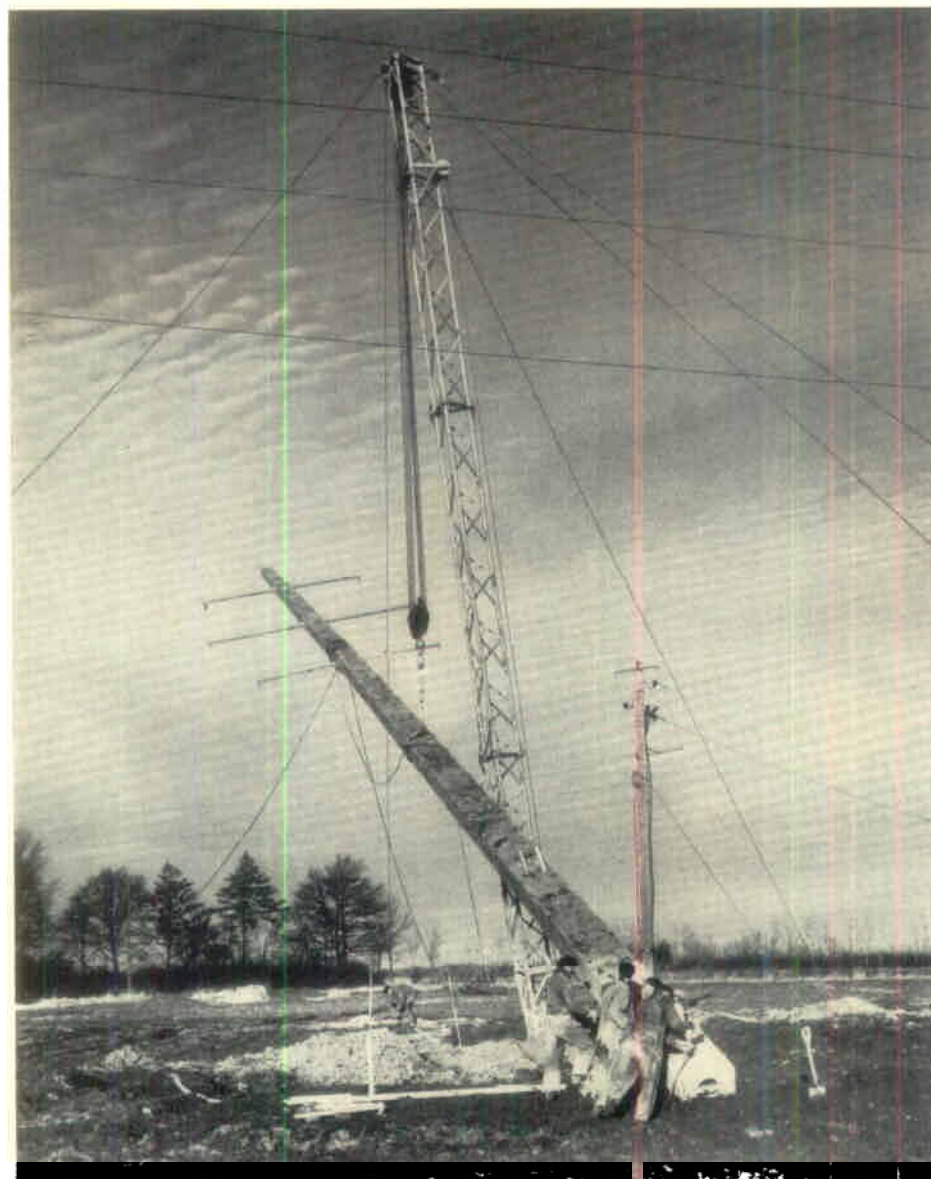
Forts. fr. föreg. sida

har en area av 329 mm², vilket motsvarar en koppararea av 178 mm².

Vid 50 000 volt kan den färdiga dubbelledningen optimalt överföra 30 000 kW.

Betongstolparna är helt underhållsfria och prismässigt konkurrenskraftiga med billigaste fackverkstolpar av stål. Linjen beräknas vara klar att sättas under spänning i april 1963.

R.L.

Våren 1962 påbörjas en omgestaltning av strandområdet vid Jompes utmed Öresund väster om Mölle-järnvägen, där denna genomskär Höganäsbolagets fabriksområde. Det är här fråga om ett stort projekt, s.k. "landscaping", som sammanhänger med Bolagets exploatering av området på denna sidan av järnvägen till råvaruupplag. Vidare planerar man på längre sikt invallning av ett betydande område norr om Höganäs hamn för att vinna ny mark ur havet.

På den s.k. tippen väster om järnvägen har Bolaget, sedan den gamla lergraven vid Margreteberg blivit fylld, tippat ansenliga massor av avfall och fyllnadsmassor från fabriksområdet. Genom nämnda projekt vill man nu läka de sår som uppstått i landskapsbilden.

Bakgrunden till exploateringen av strandområdet ifråga, närmast som lagerplats för slig, är att man vill försöka eliminera obehaget av dammet från råvaruhögarna, ett problem som inte gäller endast Höganäs utan som har sin motsvarighet vid industrier också på andra håll. Våra tidigare försök att binda sligdammet med vatten och olja har inte helt löst problemet.

Den nya råvaruplatsen skall skyddas genom att trädgårdsanläggningar i parkskala med avslutande popplar "slår ned" vindhastigheten. Bolaget har anlitat professor Fredrik Nilsson, Alnarp, för valet av buskar och trädslag. Vidare har anlitats de danska arkitekterna Bengt Blasberg och Henrik Jais-Nielsen, Helsingborg, i vad det gäller planeringen. De lågtallrar, som nu växer vid Jompes badplats, tänker man omplantera på det nya området, vartill kommer nyplanteringar.

Invallning i två etapper

Bolaget har ett medgivande att företa nämnda invallning redan 1912 men har nu till vattendomstolen inlämnat förnyad ansökan härom. Här kan ju olika intressen göra sig gällande, och vattendomstolen får ompröva ärendet.

Hela havsområdet från Jompes ör till ören norr om hamnen kommer att invallas i två etapper. Utfyllnaden av det först invallade området torde ta ca 20 år. Vid invallningen kommer man troligen att använda på land gjutna kasuner, som bogseras ut och sänkes på fem meters djup. Den lagun, som därvid uppstår, fylls sedan successivt med avfall. På kasunerna tänker man bygga en väg, avsedd endast för gångtrafik, varifrån det bör bli tillfälle till bad och fiske.

Ragge

Förman Wilhelm Bengtsson håller i trådarna på Transportkontorets i Höganäs många olika transporter. Här har han dock via ultrakortvågsradion trådlös förbindelse...

2 personbilar och 4 reparationsbilar, som disponeras av Nordvästra Skånes Kraft AB, samt i bockbanan.

Anläggningen är av Svenska Radio AB:s fabrikat, vilket valdes i första hand på grund av att man kan placera om apparaterna mellan fordon med 6, 12 resp. 24 volt utan omkoppling.

Genom den fördelaktiga placeringen av antennen på vattentornets tak, ca 50 m höjd, är räckvidden mycket god. Vi har haft bra kontakt med en av personbilarna ända från Löddeköpinge i södra Skåne samt från vissa platser söder om Köpenhamn. Samtal mellan huvudstationen och lastbilar i Bjuv och Skromberga går utmärkt.

Vi hör ofta, hur Kraftbolagets reparationsbilar har kontakt med varandra. Kommunikationer mellan bilarna är också möjlig, vilket bl.a. är till ovärderlig nytta för Kraftbolagets linjereparatörer. Mellan fordonen är räckvidden av naturliga skäl inte så lång, men härvidlag kan man förbättra resultatet genom att välja backkrön och liknande höjder i terrängen vid samtalen.

Det har redan nu visat sig, att stora besparingar är möjliga genom radiodirigeringen. Man kan utan vidare påstå, att minst en lastbil och en gaffeltruck sparas. Detta innebär,

HB 4 från Höganäsbolaget — Kom!

Med detta anrop söker Wille Bengtsson på Transportkontorets i Höganäs ultrakortvågsradio kontakt med lastbilschauffören Holger Svensson ute på fältet för transportdirigering. Den nyinstallerade radioanläggningen har visat sig vara synnerligen värdefull i många avseenden, och transportchefen, ingenjör Curt-Eric Walldow, redogör här för anläggningen.

... med lastbilschaufför Holger Svensson ute på fältet.

Först vill vi tala om att intern kortvågsradio hade premiär vid Höganäsbolaget redan 1947. Bolagets eldistributionsområde omfattar praktiskt taget hela nordvästra Skåne, och det var för att kunna erbjuda bättre kundbetjäning och snabbare service, som Kraft- & Värmeavdelningen då installerade trådlös förbindelse. Anläggningen, som bestod av två fasta stationer i Höganäs och Nyvång samt två bilburna stationer i Höganäs och Bjuv, var i funktion ett tiotal år. Den fyllde sedan inte dagens krav på en modern sådan anläggning.

— Den nya radioanläggningen omfattar en huvudstation på 70 watt, placerad i Bolagets vattentorn i Höganäs, dit ledningar från manöverapparaten på Transportkontoret dragits i kulvertledning, berättar ing. Walldow. Rörliga stationer på 40 watt finns i 9 lastbilar, 1 paketbil, 7 gaffeltruckar, 1 skoplastare,

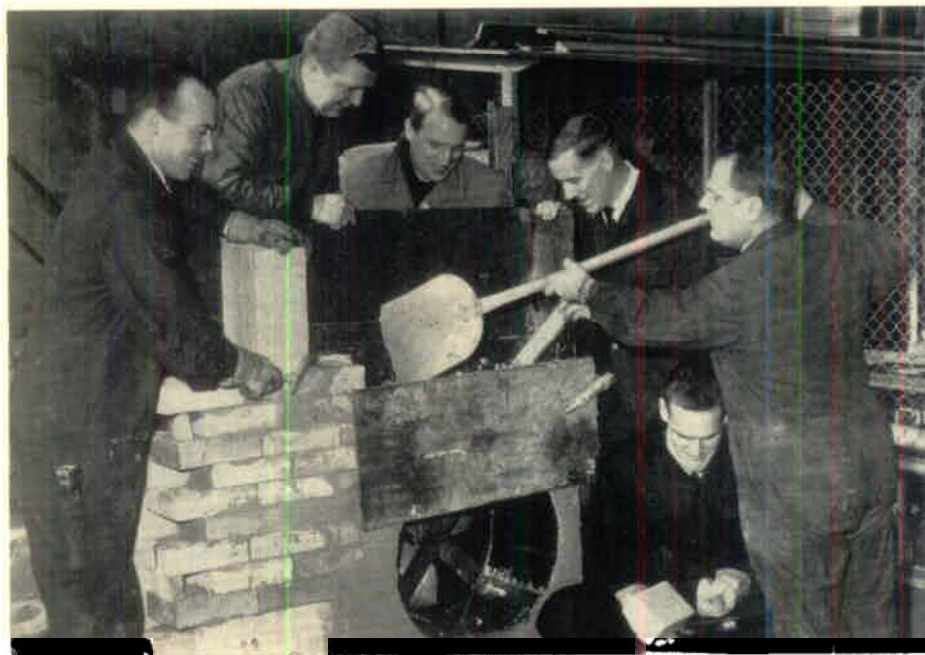

Koncernen runt

Fem länder var representerade i en femdagars kurs i pulvermetallurgi i Höganäs i februari. Fr.v. Lennart Appelgren, Frankrike, H R Meienhofer, Schweiz, Werner Lauppe, Västfyskland, P G Arbstedt, Höganäsbolaget, Jack Wilcock, England, Walter Künzli, Italien, och Werner Ebersbach, Västfyskland.

Höganäsbolagets eldfasta tegel och massor har infodrats i de oljeeldade pannorna på ett 20-tal turbindrivna fartyg. Vid en fortbildningskurs i Motala för maskinbefäl svarade verk. Fred Larsson och ing. Erik Ljung, Höganäs, nr 2 och 3 fr.v., för den eldfasta undervisningen.

Forts. fr. föreg. sida

att anläggningen torde kunna betala sig på högst två år men troligen på kortare tid.

Förmännen spar mycken tid genom möjligheten att via radion nå ett fordon. Tidigare har man i bästa fall kunnat komma i kontakt med föraren via telefon i någon fabrik eller annars mast på moped köra ut för att söka rätt på fordonet. Såväl förmännen på Transportkontoret som fordonsförarna har ut-

tryckt sitt fulla gillande av anläggningen och intygat dess värde.

Även som personsökare kan radion användas. Det händer, att någon person ute på fabriksområdet måste kontaktas omedelbart. Då gör huvudstationen ett allmänt anrop och anmodar den fordonsförare, som först får syn på den efterlyste, att be vederbörande kontakta huvudstationen.

Det bör, när tillfälle därtill ges, ännu en gång framhållas för dem som använder sig av

Demonstrationsanläggning för pulvermetallurgisk tillverkningsteknik

Metallurgiska försäljningsavdelningen har genom inrättandet av en demonstrationsanläggning för pulvermetallurgisk tillverkningsteknik ökat sina möjligheter till service på detta område. Anläggningen, som är förlagd till Centrallaboratoriets experimenthall i Höganäs, togs i bruk i början av februari, då sex representanter från våra agenter i fem europeiska länder genomgick en femdagars kurs i pulvermetallurgi. Kursen, som behandlade pressning, sintring, värmebehandling, ytbehandling m.m. leddes av ing. H Taylor och verkmästare G Gustavsson. Vidare medverkade dr. G Bockstiegel samt lic. P G Arbstedt med föredrag. I samband med kursen gavs också tillfälle till informella diskussioner om marknadsförhållandena i de olika länderna.

Kursen upprepades i något förkortad form i slutet av februari för personal från de metallurgiska produktions- och forskningsavdelningarna.

Demonstrationsanläggningen skall i fortsättningen användas vid kurser, som anordnas för tekniker hos sintringsfirmer i olika länder.

P.A.

Höganäs eldfasta material i ångpannor till sjöss

Inom handelsflottan har skett en renässans i fråga om ångdrift. Det gäller framför allt det större tanktonnaget men även fruktonnaget. Maskineriet utgöres genomgående av ångturbiner. De oljeeldade pannorna är infodrade med eldfasta tegel och massor i frontväggen och botten samt bakom tuberna i bak- och sidoväggar.

Sedan 1954 har Höganäsbolaget haft regelbundna leveranser av eldfasta material till pannor byggda vid Kockums Mek. Verkstads AB i Malmö och på senare år även till AB Motala Verkstad. För närvarande seglar på världshaven ett 20-tal turbindrivna fartyg, i vilka ingår Höganäsbolagets eldfasta material i ångpannorna.

Övergången till ångdrift har förorsakat svårigheter att få kunnigt maskinbefäl härför. För att råda bot för denna brist drivs nu omskolningskurser i Statens Hantverksinstituts regi. Två sådana kurser har hållits, en hösten 1960 och en i år. I kursen har även ingått undervisning om eldfasta material. Denna har ägt rum i samband med kursdeltagarnas

radion, att allt vad som säges återges mer eller mindre tydligt (beroende på avstånd etc.) i alla apparaterna, sålunda även i personbilarna i vilka kan befinna sig gäster, kunder m.fl. Det gäller därför att göra samtalen så korta som möjligt och framför allt att föra ett vårdat språk. Radion kan i detta sammanhang i viss mån anses vara Bolagets ansikte utåt. Den är dessutom avsedd endast för att underlätta arbetet och effektivisera detta, varför personliga spörsmål inte får ventileras via radion.

besök vid AB Motala Verkstad, där ångpannetillverkningen studerades.

För att maskinbefälet inte skall stå helt främmande för reparation av eldfasta murverk till sjöss, fick kursdeltagarna utföra en del murningsarbeten samt lära sig behandla olika eldfasta massor.

För den eldfasta undervisningen svarade ing. Erik Ljung och verkmästare Fred Larsson från Höganäsbolaget.

Lj.

Plattsättningskurs i Trondheim

Under senare år har en kraftig omsvängning skett i vad det gäller konstruktivt tänkande och praktisk utformning av keramiska beklädnader på golv och i viss mån även på vägg.

Orsaken till detta står bl.a. att finna i den radikala omsvängning, som skett inom byggnadstekniken. Nya byggmaterial, smäckra, förtillverkade byggenheter samt hög maskinell standard på byggsplatserna har i samverkan reducerat byggtiden för en huskropp till ett minimum. Under påverkan av dessa faktorer har man tvingats anpassa keramiska beklädnader efter gällande förutsättningar.

Höganäsbolaget, som på ett tidigt stadium

Höganäsbolagets Försäljningsavdelning har medverkat vid en plattsättningskurs i Trondheim. Ingenjör Claes Steinick på företagets serviceavdelning för byggmaterial undervisar den norske "guttén" Karsten Fredin i läggning av plattor.

uppfattat vikten av att dessa problem blivit lösta på ett korrekt sätt, har i nära samverkan med andra gällande auktoriteter inom området framarbetat konstruktions- och läggningsförfaranden, som nu både teoretiskt och praktiskt framföres på marknaden i form av tryckta föreskrifter, föredrag och praktiska demonstrationer.

En instruktiv kurs har just avverkats i Trondheim. Därvarande "murerlauge" i samverkan med byggforskningsinstitutet vid Tekniska Högskolan därstädes tog genom vårt ombud Nicolay Buch initiativet till en teoretisk och praktisk kompletteringskurs i tillämpningen på olika läggnings- och fogningskonstruktioner.

Kursen hölls i lokaler på Tekniska Högskolan, och deltagarna bestod av teknisk personal från denna skola, plattsättningsentreprenörer samt 2—3 av respektive firmors bästa plattsättare. I allt medverkade 25—30 man. Kursen pågick i två dagar, varav 2 timmar vardera dagen disponerades för teoretisk undervisning.

Kursledare var ingenjör C Steinick från Höganäs.

C.S.

I förra numret av "Brännpunkten" omnämndes en beställning från Finland omfattande eldfast material och plastprodukter på ca 1,7 milj. kronor, inräknat de murnings- och montagearbeten, som ingår i beställningen. Denna är den största från finskt håll, som genom vårt dotterföretag AB Industritegel har placerats hos Höganäsbolaget. Ovan t.v. ser vi en del av den 800 m långa avloppsledningen av glasfiberarmerade polyester-rör. Nedan t.v. pågår murningsarbeten.

En av "plastpionjärerna" i Höganäs, f.d. trädgårdsarbetare Ernst Nilsson, har efter närmare ett års omskolning vid Höganäsplast i Lomma återbördats till hemorten. Han ser ut att trivas.

murning av tio sulfatugnar vid Rikkihappo OY, Gamla Karleby, vartill Höganäs levererat allt eldfast tegel.

Fyra sulfatugnar, av samma utförande som dem i Finland, har vi inmurat vid Reymersholms Gamla Industri AB tillsammans med en virvelbäddugn.

Kupolanläggningar av tysk konstruktion har inmurats vid AB Bolinder-Munktel i Eskilstuna och vid SKF:s gjuteri i Katrineholm. Vid Volvo-Pentaverken i Skövde har flera instampningar av s.k. Fulminaugnar utförts. Domnarfvet har fått ett nytt foder i en av 1000-tons tackjärnsblandarna, varjämte tre varmapparater har ökat på höjden.

Som underentreprenör åt Sv. Metallverkens Ugnsbolag har vi vid ASEA i Västerås inmurat en större vagnugn, ca $10 \times 7 \times 5$ m, med tillhörande rökkanaler och skorsten. Åt samma företag murade vi i fjol vid Hofors Bruk en mycket stor ringugn i nya rörverket och en genomrullningsugn. Ringugnen, som är oljeeldad, har en diameter av 16,5 m med hårdbredden 3,5 m. Parallellt härmed har vi i Bjuv murat de två nya tunnelugnarna och utfört ett stort antal smärre nymurningar och reparationer vid olika industrier. K-E J.

"Plastpionjärer" i Höganäs

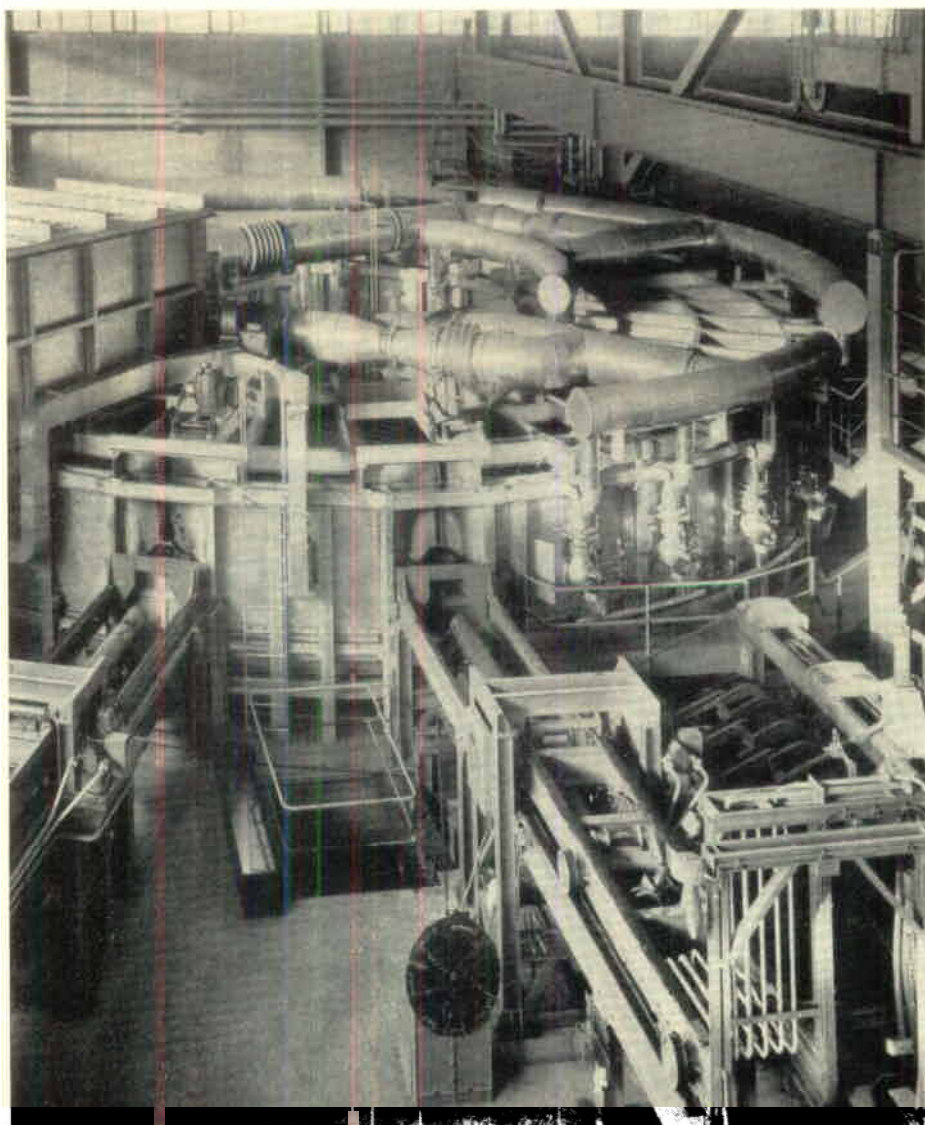
Tre vid Höganäsplast i Lomma omskolade arbetare och en arbetsledare har sedan januari sin verksamhet förlagd till Höganäs i en provisorisk lokal i Stengodsfabrikens andra våning. Det är väsbyfödde f.d. trädgårdsarbetaren Ernst Nilsson, förr chauffören Harry Eliasson och höganäsyinglingen Karl Thornblad. Arbetsledaren heter Bror Persson, och han har tidigare varit gruvfogde i Nyvångs gruva. Denna kvartett kan sålunda kallas "plastpionjärer" i Höganäs.

R.E.

Ugnsmurning i in- och utlandet

Bolagets dotterföretag AB Höganäsarbeten i Stockholm har en omfattande entreprenadverksamhet i in- och utlandet. Från den eldfasta avdelningen har vi fått följande korta redogörelse för olika ugnsmurningar.

— Under det senaste halvåret har vi haft ett flertal uppdrag i utlandet. I Portugal har inmurats en svavelförbränningsugn och i Frankrike en kulsinterugn, båda i material från Höganäs. I Danmark har vi inmurat en kupolugn och i Norge två elektrosmältugnar, 6 m i diameter, samt en karbidugn, 11 m i diameter. De norska ugnarna är av A/S Elektrokemisk konstruktion. I Finland har en mesaombränningsugn och en svavelförbränningsugn färdigställt samt en större s.k. pyritugn färdigmurats. Dessutom pågår in-

Denna ringugn har AB Höganäsarbeten murat vid SKF, Hofors. Den är av Ugnsbolagets konstruktion och har en diameter av 16,5 m med hårdbredden 3,5 m.

Verkstadsynglingen Bengt Persson i Höganäs gratuleras av sparkonsulent Allan Lindström, Postsparbanken, till en vinst på 1 000 kronor i ungdomens lönsparlotteri.

DAGS ATT SPARA — CHANS ATT VINNA

En undersökning har gjorts i Norra Kalmar län angående förutsättningarna för ytterligare industriell verksamhet i länet, som under två dagar besöktes av representanter för Sveriges Industriförbund och länsstyrelsen i Kalmar med landshövding Ivar Persson i spetsen. I samband med konferensen i Västervik med stadens myndigheter och industriledare besökte konferensdeltagarna Slip-Naxos. Längst t.h., vid sidan av landshövdingen, redogör dir. N. Malte Nilsson för de krav, som ställes på ett slipband i de moderna slipmaskinerna. De ändlösa slipbanden tillverkas av slippapper eller slipduk framställda i Baskarp.

Den stora nyheten på sparfronten 1962 är det av riksdagen beslutade s.k. allmänna lönsparandet, som hade premiär den 1 februari. Höganäsbolaget har beslutat att medge löneavdrag och i samarbete med bankerna stimulera de anställda att delta i den stora sparkampanjen. Personalintendent Claes Ringquist redogör här för vilka bestämmelser, som gäller för det allmänna lönsparandet, och för de fördelar, som är förenade därmed.

— **B**eteckningen "lönsparande" är egentligen missvisande, då det här avses att stimulera ett nysparande inte endast hos löntagare i vanlig mening, utan även andra personer ges möjlighet att öppna sparkonto enligt vissa givna bestämmelser.

Alla personer, som fyllt 25 år, har möjlighet att delta i allmänna lönsparandet. Någon åldersgräns uppåt finns inte. Den nya sparformen avser att vara en påbyggnad till det sedan länge existerande ungdomens lönsparande, som givit ett mycket gott resultat och visat sig vara ungdomen till god hjälp i deras ekonomiska planering.

För att banken skall kunna lägga upp ett konto av den nya typen, erfordras en skriftlig umälan från vederbörande, i vilken, förutom vissa data, skall angivas det belopp kontoinnehavaren önskar insätta vid varje avlöningstillfälle. Om man önskar insättning genom löneavdrag, så är insättningsbeloppet för månadsavlönad lägst 50 kr per månad, 14-dagarsavlönad lägst 25 kr var 14:e dag och för veckoavlönad lägst 12 kr per vecka. För den som själv önskar sköta om insättningarna, är beloppet satt till 150 kr per kvartal. I samtliga fall gäller att man skall ha ökat sitt tillgodohavande på kontot med minst 500 kr per kalenderår, räntan oräknad.

För den, som är ansluten till sparande genom löneavdrag, skulle sparbeloppet uppgå till ca 600 kr för helt år. Nu finns emellertid även en bestämmelse, som ger kontoinnehavaren möjlighet att "hoppa över" några insättningar varje år, om så skulle önskas, och som gör det möjligt att ansluta sig även om några månader av året redan gått tillända. Löneavdrag för lönsparande göres inte avlöningarna närmast före jul och semester. För att komma i åtnjutande av lönsparandets fördelar behöver man nämligen endast ha gjort insättningar under 7 månader det aktuella kalenderåret, men man måste då se till, att det sammanlagda sparbeloppet uppgår till minst 500 kr.

Högsta ränta och vinstchans

På innesående belopp betalar banken högsta ränta (f.n. 4,75 %). Nyheten beträffande det allmänna lönsparandet ligger emellertid däri, att man — om bestämmelserna uppfyllts — i början av varje år deltagar i ett av staten anordnat lotteri, där förutom en högsta vinst på 25 000 kr även utlottas en hel del andra

Sällsynta Höganäs-medaljer donerade till Myntkabinettet

Som gåva av Höganäsbolaget har Statens Historiska Museum, Myntkabinettet, fått mottaga ett exemplar i silver av den medalj, som Höganäs Stenkolsverk präglade 1857. Medaljen överlämnades av direktör Olov Herneryd till riksantikvarien dr Gösta Selling, chef för museet, och dr Nils Ludvig Rasmusson, chef för myntkabinettet.

I förra numret av "Brännpunkten" redogjorde vi för fyndet av den unika Höganäs-medaljen, som Stenkolsverket lät prägla såsom "yttre utmärkelsetecken, hvilken skulle tilldelas dem bland underlydande arbetare, som synnerligen utmärkte sig genom ett hedrande uppförande". Med medaljen följde en pension av 25 riksdaler, ca 700—800 kr, för att "befordra icke blott materiellt välbefinnande, utan äfven allt hvad som kan uppmuntra till sedlighet och moralisk förbättring...".

Överlämnandet av medaljen skedde i museet lördagen den 3 februari, då dr. Herneryd för museets ledning och andra numismatiskt intresserade också uppvisade det järnskrin, i vilket man för ett halvår sedan fann förutom medaljerna även stamparna till desamma. Myntkabinettet hade ungefär samtidigt som fyndet gjordes efterlyst medaljen, som väl får betraktas som en raritet i dess samlingar.

Myntkabinettet erhöll också av Höganäs-

Direktör Olov Herneryd, i mitten, överlämnar till riksantikvarien dr Gösta Selling, chef för Statens Historiska Museum, och dr Nils Ludvig Rasmusson, chef för Myntkabinettet, ett exemplar av den förtjänstmedalj i silver, som Höganäs Stenkolsverk präglade 1857.

bolaget ett avslag i silver av en medalj, som präglades 1805 till greve Eric Ruuths minne. Medaljen bär på åtsidan dennes bild och texten "Grefve Eric Ruuth — En av rikets her-

rar". På framsidan står texten "För ny rikedom beredd åt fäderneslandet genom upptagna stenkolsgrufvor", årtalet samt "Af wänner och medborgare".

Forts. fr. föreg. sida

penningvinster, vilkas antal och storlek bestämmas av antalet deltagande sparkonton.

Pengarna inte bundna

Pengarna på ett allmänt lönsparkonto är inte på något sätt bundna. Man kan således när som helst ta ut önskade belopp. Men man går då förlustig vinstchanserna i lotteriet. Har man emellertid tidigare satt in belopp utöver minimibestämmelserna, kan man givetvis ta ut detta överskott och ändå vara kvalificerad att delta i lotteriet.

För den som redan är ansluten till en spar-klubb och som önskar gå med i det allmänna lönsparandet, lägger banken inte upp något nytt konto. Sparandet sker således på det gamla kontot. Ingenting hindrar emellertid, att man på sin anmälan anger, att särskilt konto önskas för detta sparande. Mest praktiskt torde dock vara att inte splittra sparandet på flera konton.

Intresset för det allmänna lönsparandet har visat sig vara mycket stort. Kombinationen högsta ränta : lotteri kommer — det står redan nu klart — att bli ett lockande argument till ett regelbundet sparande. Och ännu fördelaktigare kan det bli genom att kombinera sparformen med ett sparlån. Spararen har då möjlighet att efter viss tid erhålla ett borgensfritt lån hos sparbanken på

lika stort belopp som uppsamlats på kontot.

De som börjar lönspara före den 1 juni 1962 har chansen att få vara med i lotteriets första dragning. Det gäller alltså att sätta igång omgående — ju förr desto bättre!

C.R.

Vaccination mot "filippinska snuvan"

En influensavåg, en ny asiat, denna gång kallad "filippinska snuvan", rapporterades i januari vara på väg runt jorden och väntades svepa över vårt land. Som skydd mot denna sjukdom gav Höganäsbolaget sina anställda tillfälle till frivillig, kostnadsfri vaccination på arbetstiden. Bruksläkaren, med. dr W Hellsten med assistans besökte de olika verken i nordvästra Skåne, varvid sammanlagt 1900 anställda lät vaccinera sig.

Höganästjänstemännen valde ny ordförande

Höganäsbolagets Tjänstemannaförening har haft årsmöte och valt försäljare Rune Strandberg till ordförande efter ombudsman Lars Gwalli, som undangett sig omval. Styrelsen fick fyra nya ledamöter.

Fröken Kirsten Linderöth blev ny sekreterare, och övriga nyvalda ledamöter är intendent Claes Ringquist, ingenjör Östen Claesson samt faktureringsföreståndare Curt Boström. Kvarstående i styrelsen är bokförfare K. E. Nordblom, skattmästare, och reklamassistent Bo Friberg, klubbmästare. Till styrelsesupple-

anter valdes civilingenjör Kjell Björklund och ingenjör Rune Thörnqvist.

Revisorerna, förrådsförvaltare Paul Karlsson och bokförfare Gustav Nordström, fick förnyat förtroende, och suppleanter blev konstruktör Kurt Lundblad och kamrer Ture Sandberg.

I konstutlottningskommittén valdes på 1½ år bokförfare Lars G Larsson, bergsingenjör Per Lindskog och försäljare Clifford Yngren med fröken Brita Bengtsson och försäljningsinspektör Stig Svensson som suppleanter. Till valnämnd utsågs ingenjör Hjalmar Lundgren och redaktör Ragnar Engberg.

Rune Strandberg

Årsmötet beslöt bilda en biljardsektion med försäljningschef L. O. Johansson och ingenjör Ivan Näslund som ledare.

"Tillflyktens" vara eller icke vara som tjänstemännens semesterhem var en livligt

diskuterad programpunkt. Den nye ordföranden fick jämte kamrer Åke Engmark och ombudsman Lars Gewalli i uppdrag att följa upp de förslag i frågan, som ventilerades på arsmötet.

"Möllebanekommitté" söker ny och bättre trafikform

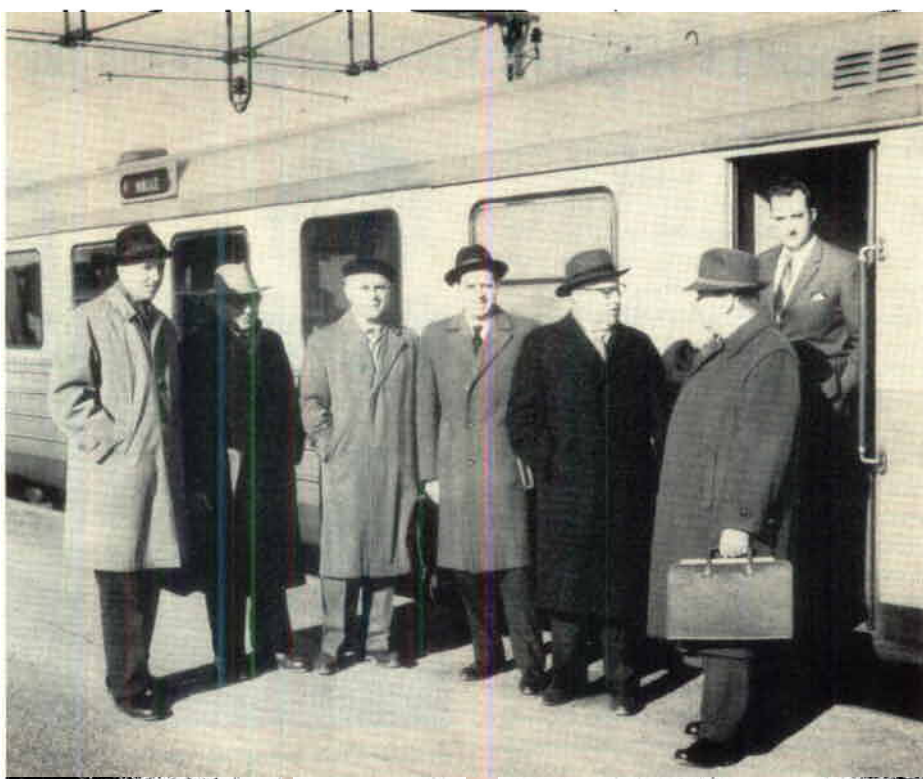
Trafikfrekvensen på järnvägen mellan Höganäs och Mölle har genom den ständigt ökade motorismen sjunkit, så att SJ väl redan i princip beslutat om banans nedläggning men ännu inte bestämt tidpunkten härför. Ovissheten har skapat en viss oro i Kullabygden och på sina håll också irritation. Höganäsbolagets investeringsplaner för den del av fabriksområdet, som genomskäres av järnvägen, är även i hög grad beroende av när Mölle-banan skall upphöra.

Det är väl närmast av den anledningen som Bolaget är representerat i den "Möllebanekommitté", som i början av februari började arbetet med att skapa en ny, bättre trafikform som alternativ till den dödsdömda järnvägen. Dir. K G Paulson är kommitténs ordförande och ingenjör Curt-Eric Walldow dess sekreterare. Övriga ledamöter är direktör Otto Bengtsson för Höganäs stad, lantbrukare Eric Larsson för Väsby kommun, skogsmästare Erik A Eriksson för Brunnby kommun samt gymnastikdirektör Carl-Gustav Cronberg för Mölle municipalsamhälle.

Höganäsbolagets städerskor har fått ny arbetsgivare

Höganäsbolaget har för sina anläggningar i Höganäs ett femtiotal städerskor, som i förra månaden skiftade arbetsgivare. De har sålunda "övertagits" av Allmänna Svenska Städnings AB (ASAB), Stockholm, som åtagit

Höganässtäderskorna Gerda Persson, nestorn med 31 tjänsteär, Sonja Brytz och Astrid Olsson, underhandlare, flankerade av dir. K G Paulson, Höganäsbolaget, samt disponent N G Mannerstråle, ASAB, ser inte ledsna ut inför bytet av arbetsgivare. Bilden togs vid informationsmötet i Folkparken, Höganäs.

En "Möllebanekommitté" har träff i arbete med uppgift att skapa en ny och bättre trafikform som alternativ till den dödsdömda SJ-banan Höganäs—Mölle. Här står kommitterade beredda för en provtur med rälsbussen från Höganäs till ändstationen. Fr.v. ing. Curt-Eric Walldow, Höganäsbolaget, lantbrukare Eric Larsson, Väsby kommun, gymnastikdirektör Carl-Gustav Cronberg, Mölle municipalsamhälle, dir. K G Paulson, Höganäsbolaget, dir. Otto Bengtsson, Höganäs stad, och skogsmästare Erik A Eriksson, Brunnby kommun. Längst t.h. SJ-representanten, förste stationsskrivare Karl-Erik Acklid.

sig all städning på entreprenad vid Bolaget. ASAB är expert på rationell städning och har över 3 000 anställda runt om i landet.

Höganäs-städerskorna var inbjudna till in-

formation i Folkparken. Inledningsvis talade dir. K G Paulson, Höganäsbolaget, och introducerade det företag, som skall överta städningen och städerskorna.

ASAB representerades av disponent N G Mannerstråle, Göteborg, som är chef för södra och västra regionen inom städföretaget. Han hälsade städerskorna välkomna, presenterade företaget och hade åtskilligt av intresse att säga om städningsarbetet.

Trivsel, hygien och underhåll är viktiga faktorer, när det gäller städning. En uppfattning om städningens betydelse national- och företagsekonomiskt fick man av uppgiften, att de årliga städkostnaderna i Sverige uppgår till inte mindre än 2 000 miljoner kronor.

Vid informationsträffen var det också färgbildsvisning om städfrågor och det sätt varpå ASAB löser dem. En utställning var ordnad av god städustrustning, som företaget ställer till förfogande för sina anställda, varjämte anställningsfrågorna klarades ut.

Städerskorna är fackligt anslutna till Fastighetsarbetareförbundets avdelning 7 i Häl-singborg, och ombudsman Henning Pålsson var närvarande vid arbetsgivarebytet. Någon ändring i det avtalsmässiga förhållandet för städerskorna blir det inte.

I fortsättningen kan man alltså räkna med rationellare städning i Höganäs, och kanske Bolaget sedan utvidgar denna entreprenad-uppgift jämväl till de andra verken. R.E.

REGIMSKIFTE PÅ SKYDDSKONTORET

Bland de organisationsförändringar, som under senare tid genomförts vid Högansbolaget, är det särskilt en, som måhända tydligast uppmärksammas av våra kollektivansrättade, nämligen regimskiftet på Skyddskontoret. Detta och den förra året nystartade Yrkeshygieniska avdelningen har från den 1 mars 1962 sammanslagits till en enhet benämnd Skyddskontoret med ingenjör Nils Hallin som chef och med nyanställda ingenjör Egon Magnusson som biträdande skyddsingenjör.

Den "gamle" skyddsinspektören, kapten Allan Jungbeck, ger här några korta glimtar från de gångna årens skyddsverksamhet inom Bolaget.

— Det var för nära 20 år sedan, som dåvarande direktören P. Eg. Gummesson beslöt att tillgodose den moderna industrins krav beträffande i första hand arbetarskyddsfrågor genom att under enhetlig ledning sammanföra alla dithörande problem för såväl Högansbolaget som också för raden av nyblivna dotterföretag. Till Skyddskontoret sammanfördes från starten samtidigt handläggningen av industribrandskyddet liksom verkskyddet.

Från den blygsamma början med det blivande skyddskontoret inhyt på ett avlastningsbord inne i ett redan upptaget kontorsrum lät utvecklingen av verksamheten inte vänta länge på sig. Kontakten med arbetsbefäl och med arbetarna gick från första stund utan gnissel, och sedan man ute i drift snart kommit underfund med vartåt ansträngningarna syftade, vände man sig lätt vid "nymodigheten". Så småningom kunde uppnådda resultat bevisa värdet av ett omsorgsfullt arbetarskydd, och redan efter några år kunde ävenledes konstateras, att den enskildes skyddsmedvetande inte längre hörde till undantagen.

Utan företagsledningens fulla stöd — däri inbegripet arbetsbefälet av alla kategorier — och den outtröttliga skaran skyddsombud, som ute på arbetsplatserna verkat i direkt kontakt med arbetskamraterna, skulle resultatet aldrig ha kunnat bli vad det blivit.

Som exempel på en lyckosam utveckling nämner kapten Jungbeck, hur inom koncernen antalet genom olycksfall förlorade arbetsdagar sjunkit från 10 203 år 1945 till 6 378 år 1950, 4 792 år 1955 och slutligen 3 563 under 1961. Även om hänsyn härvid tages till gynnsamt inverkan yttre faktorer såsom stigande mekanisering, den nya sjuk-kassereformen o.d., pekar dock siffrorna otvetydigt på en utveckling till det bättre, som man gärna vill hoppas skall fortsätta, slutar förre skyddsinspektören.

Kapten Jungbeck har övergått till ny befattning med uppgift att handlägga Bolagets sakförsäkringsfrågor. Han skall därutöver handlägga industriskyddsärenden innefattande förebyggande industribrandförsvar

och kontakter med Överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap i personalärenden m.m. Han skall tillika vara verkskyddschef för Högansverken.

Kort framåtblick

Så lämnar vi ordet till den nye chefen för Skyddskontoret, ing. Hallin, för några synpunkter på skyddsarbetet vid Högansbolaget.

— Under en relativt kort tid har jag övertagit flera hyllmeter papper och böcker ang. arbetarskydd, som jag givetvis inte har hunnit ögna igenom ens en bråkdel av, framhåller ing. Hallin. Om jag likväl skall göra en framåtblick är arbetet i fortsättningen tänkt så, att antingen jag själv eller den nyanställda biträdande skyddsingenjören Egon Magnusson skall vara ute på arbetsplatserna — i vissa fall tillsammans med Skyddskontorets laborant — och göra skyddsronder, utredningar och yrkeshygieniska mätningar. En av oss skall om möjligt vara anträffbar på Skyddskontoret för telefonförfrågningar eller besök. På så sätt hoppas jag att de anställda skall kunna få den kontakt med och den hjälp de har rätt att fordra av Skyddskontoret.

En av våra viktiga uppgifter är uppdraget som sekreterare vid skyddskommittésammanträden och skyddsronder. Det har glädjande nog mer och mer blivit så, att arbetarna går till sin förman eller driftsingenjör, om de har något att erinra mot skyddsanordningar eller om de iakttagit några riskmoment. Detta finner jag vara en självklar rutin och det snabbaste sättet att få en ändring till stånd.

I fortsättningen tänker jag mig skyddsronder även mellan kommittésammanträdena för att på så sätt genom kontakter med skyddsombud och arbetsledare ännu mera effektivisera skyddsarbetet. Högansbolaget är dock så stort, att vi från Skyddskontoret inte har möjlighet att besöka varje avdelning ens en gång i månaden. Vi kommer emellertid alltid att stå beredda för besök på de arbetsplatser, dit man kallar oss. I övrigt har vi tänkt oss

att lägga våra besök i samband med yrkeshygieniska mätningar och andra utredningar, som vi kan behöva göra.

Skyddstävling planeras

Som ett led i effektivare skyddsarbete planeras en skyddstävling. Den bygger på allas medverkan på så sätt, att man hos skyddsombuden får avlägga prov i olika skyddsgrenar. Det är mycket enkla och kanske för de flesta självklara saker blandat med sådant som man blir förtrogen med genom att läsa föreskrifter och kanske även arbetarskyddslagen. Under hösten hoppas jag kunna presentera denna form av skyddsarbete.

Så vill jag gärna påtala några under senaste halvåret inträffade olycksfall, som vi alla kan lära oss något av.

Det första händet, då man på en vanlig fyrhjulig vagn körde ut durkplåt. Denna var lastad i två travar, en i fram- och en i bakändan. Vid avlastningen togs först traven i bakändan. Av någon anledning behövde vagnen flyttas, och för denna åtgärd vred man framaxeln med hjälp av dragstången, så att axeln kom att stå i vagnens längdriktning. Det tunga lasset i framändan, som inte låg riktigt centrerat, stälpte, varvid durkplåten gled över arbetarens fötter med åtföljande allvarlig fotskada. Har man last på denna typ av vagn och framför allt om det enbart ligger i framändan, skall man inte vrida framaxeln i större vinkel än 45° ifrån läget "rakt fram".

Ett annat olycksfall berodde till största sannolikhet på att en man för att kunna läsa av ett instrument klev upp på en trebent pall. En trebent stol är olämplig att stå på, eftersom den mycket lätt stälper. Jag vill alltså varna samlig personal för att kliva upp på trebenta stolar eller pallar.

Under året har ett flertal fotskador uppstått, och i många av dessa fall skulle en stålhatta på skon kunnat förhindra detta. Stålhättor till trätofflor finns på centralförrådet i Högans. Det är bara att begära ett par.

Förre skyddsinspektören, kapten Allan Jungbeck, med sin fleråriga medarbetare fru Ingegerd Nordqvist, avslutar föregående års olycksfallsstatistik.

VETERANER som slutat sin tjänst

God anpassningsförmåga

Johan Andersson
Nyvång

Johan Andersson, 67, född i Vedby, hade provat på olika arbeten, när han 1926 började vid Nyvångsverken. Det var svåra år i slutet på 1920-talet, och A. fick söka annan anställning. Han arbetade i olika etapper vid makadamfabriken och slakteriet i Åstorp, innan han återkom till Bolaget. I många år utförde han förutom reparationsarbeten och sotning i fastigheterna lite av varje, men den längsta tiden av de 33 tjänsteåren var A. sysselsatt vid plockbanden som sorterare. En stor trädgård och den egna fastigheten har lagt beslag på den lediga tiden. A. har haft god anpassningsförmåga och därigenom funnit sig väl tillrätta i sin skiftande sysselsättning.

Affärsman på fritiden

Gösta Davidsson
Nyvång

Gösta Davidsson, 67, är stockholmare och började vid Höganäsbolaget 1914 på elektriska avdelningen i Bjuv. Tre år senare flyttade han till Ångkraftverket i Nyvång, och där stannade han som ställverksmaskinist till 1942. En fotskada blev anledningen till att D. då övergick till gruvdriften som tidskrivare, ett arbete han sålunda innehaft i tjugo år.

Då Davidsson med pension slutade sin anställning vid Bolaget efter 48 tjänsteår, behövde han inte fundera över hur den ökade fritiden skulle disponeras. Efter slutad ordi-

narie arbetsdag har han under fyra decennier drivit affärsrörelse, 1922—1960 Pappers- och Cigarrhandel i Nyvång samt från 1939 och fortfarande bokhandel i Bjuv. Det har helt naturligt inte varit och blir inte heller några fritidsbekymmer.

53 tjänsteår!

Josef Karlsson
Nyvång

Över ett halvsekel har Josef Karlsson, 67, tjänat Höganäsbolaget, närmare bestämt i 53 år. K., som är bjuvsing, började 1909 14 år gammal som gamspojke vid Bjuvs gruva. Han utbildade sig sedan till elektriker och kom som sådan till Nyvångs gruva 1919. Då var företaget också engagerat i el-installationsverksamhet i samhället. Så småningom avancerade K. till el-bas, vilken sysselsättning han på grund av sjukdom fick avbryta för två år sedan. Denna medför tyvärr begränsad rörelseförmåga, och han får därigenom rikliga tillfällen att ägna sig åt sin hobby, litteraturläsning. Reseskildringar senteras mest.

Betrodd man

Oscar Persson
Nyvång

Född i Halmstadsby i Malmöhus län tjänade Oscar Persson, 67, sina första slantar inom jordbruket. 1916 började P. vid Schakt Konsul i Skromberga, och han har med något års uppehåll varit gruvdriften trogen i 44 år,

från 1920 i Nyvångs gruva. De sista åren tjänstgjorde han som vågmästare ovan jord.

Persson har varit en mycket betrodd man med säte i kommunalfullmäktige och under ett trettioårigt år varierande styrelseledamot och revisor i Avd. 50. Vidare har han varit fullmäktig och revisor i Höganäsbolagets änkekassa.

Att lösa korsord är en mycket omtyckt hobby hos familjen Persson. Pappa Oscar har ofta figurerat i prislöstorna för "Brännpunktens" korsordstävlingar, och vi håller inte för otroligt, att mor Alva har medverkat till de många prisbelönta lösningarna. Hon är också biten av "korsordsflugan", om man så får uttrycka sig. De menar båda med rätta, att det är allmänbildande att lösa korsord.

Skogen lockar

William Victor
Billesholm

— Infödd billesholmare har jag varit min hembygd trogen hela livet, berättar William Victor, 67. 1907 började jag vid Tegelbruket som "panneknackare" och förtjänade då 85 öre om dagen. 17 år gammal blev jag reparatör och var samtidigt bas för pojkarna i min tidigare sysselsättning. Tegelbruket eldhärjades 1913 och återuppgygdes inte. Vid gruvdriften hade jag sedan skiftande sysselsättning under olika epoker såsom eldare, maskinist, pumpare och elektriker. 1932 lades gruvdriften ner, och året därpå fick jag anställning vid Glasullsbolaget som brännare en kortare tid och sedan som bas på lagret.

Min fritid har jag företrädesvis tillbringat i skogen, som fortfarande lockar mig. I ungdomsåren spelade jag fotboll i Billesholms GIF:s försvar. Fru Musica har också intresserat mig, och jag trakterade med förtjusning violinen i ett danskapell. Avkoppling har jag gärna sökt i sällskap med Jack London, slutar den vitale veteranen, på väg ut i skogen. "Jag älskar marken, jag älskar stenarna, där barn jag lekt", passar in på W Victor. R.E.

Till sista sammanträdet för 1961 med företagsnämnden vid AB Slipmaterial-Naxos i Västervik hade årets pensionärer inbjudits. Direktör N. Malte Nilsson tackade dem för deras mångåriga insats som medarbetare i företaget och för det intresse, de alltid hade ägnat sitt arbete, samt överlämnade blommor. Vi presenterar här de fyra veteranerna.

John Andersson har 33 års tjänst, huvudsakligen på mekaniska verkstaden. Han har nu barn och barnbarn anställda som tjänstemän i företaget. I sin ungdom seglade herr Andersson över de sju världshaven, och med otaliga fotografier av båtar som minne från denna tid har han klätt väggarna i sitt hobbyrum, där han nu med säker hand bygger modeller av dessa praktfulla segelfartyg. Vid intervjubesöket höll han på med den ståtliga barken "Furst Bismarck", som nästan var färdig och monterades med masternas 528 dävlingsar i prydliga rader.

Manfred Åsberg, svetsare i mekaniska verkstaden, har också 33 tjänsteår. Han ger en del glimtar från denna tid och talar med sann vanda om sitt arbete, som han gärna skulle ha fortsatt, om inte sjukdom hade avbrutit det.

— Under alla dessa år har jag varje dag med stor glädje gått till mitt arbete, säger han, och så kommer det sig väl därav, att jag alltid säger vi, när jag talar om det.

Leendet ligger nära till för herr Åsberg, och vi-andan kommer tillbaka, även när han talar om sin stora släkt och om sin skönsjunga 13-kusinkör i stan. Vännerna är många och till synbar glädje för herr Åsberg.

Kasper Fransson med 32 tjänsteår i slip-skivefabriken beklagade, att sjukdom hindrade honom från att ännu några år fortsätta sitt arbete, som han hade känt sig så fast och intresserat knuten till. Han hoppades optimistiskt, att sjukdomen skulle ge vika, så att han åter kunde få gripa tag i arbetet. Under en följd av 25 år hade han inte varit sjuk någon gång.

Från det stora fönstret och från balkongen till sin trivsamma, moderna lägenhet har herr Fransson fri utsikt över Slip-Naxos' anläggningar, och därifrån följer han sina forna arbetskamrater, när de går till och från sitt arbete. Ibland får han även en liten pratstund med dem.

Anton Andersén har tillhört Slip-Naxos' byggnadsavdelning, sedan denna kom till för 16 år sedan. Han har emellertid även dess förinnan som anställd i en entreprenörsfirma

Många minnen från ungdomsårens färder över de sju världshaven dyker säkert upp för västerviksveteranen John Andersson, när han sysslar med sin kära hobby — modellfartygsbygge. Här håller han på att fullborda en praktfull modell av barken "Furst Bismarck".

Slipveteran i Västervik djuphavsseglare i ungdomen

Manfred Åsberg

Kasper Fransson

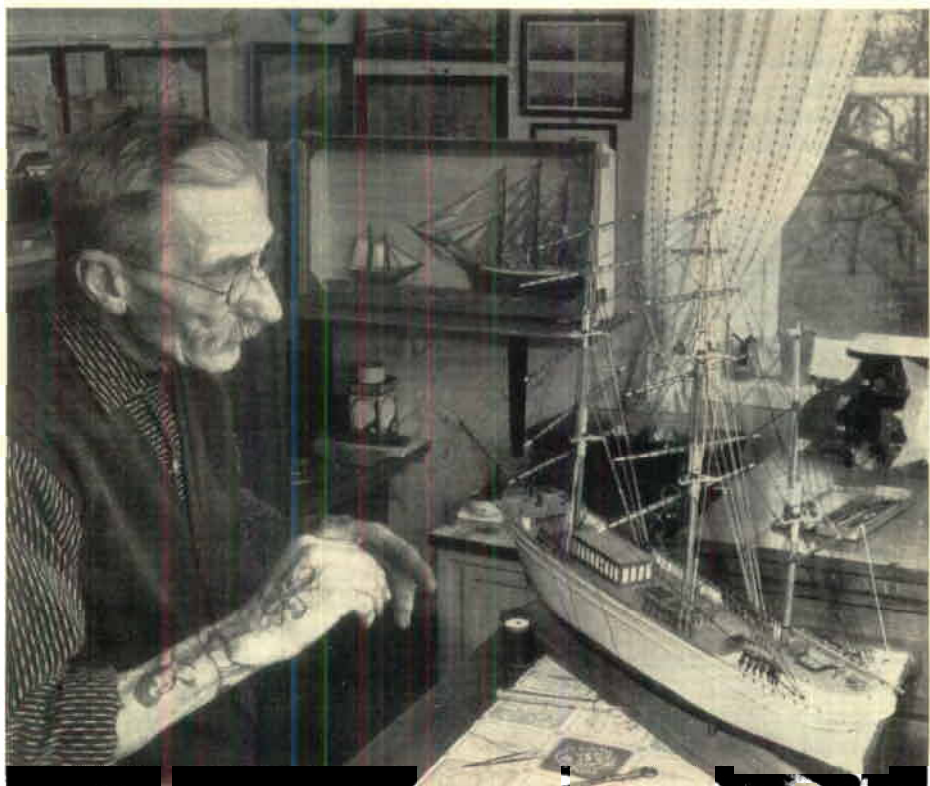
Anton Andersén

deltagit i byggnadsarbetena på företaget. Sålunda var han med då rundugnarna 5--8 byggdes 1928--29 och då den höga tornbyggnaden, numera delvis ombyggd till kontorslokaler, uppfördes.

Herr Andersén är nu 70 år gammal, men han tycker likväl att det frestar på en del att inte längre orka med sitt forna arbete. Ty nog

ville han gärna fortsätta med sitt passningsarbete åt trevliga murarveteranen "Murar-Pelle", åt vilken han har gjort murbruk i många år. Han tycker, att arbetsförhållanden och löner numera är mycket bra och nämner som jämförelse, att när han 1906 arbetade med att slå kilhål i sten, fick han endast 10 öre i timmen.

E.N.

Valter Florin, civilingenjör, tidigare driftsingenjör för ALUMO-verket i Höganäs, har utsetts till driftsingenjör för klinkertillverkningen i Skromberga.

Göran Gummeson, bergsingenjör, har övergått till Eldfasta avdelningen med uppgift att främst handlägga servicefrågor på utländska marknader.

Nils Hallin, ingenjör, är sedan Skyddskon-toret och Yrkeshygieniska avd. den 1 mars sammanslagits till en enhet, benämnd Skyddskon-toret, chef för detta.

Knut Hansson, ingenjör, som varit biträ-dande driftsingenjör vid Skrombergaverken, har helt övergått till utvecklingsarbetet inom klinkerproduktionen.

Egon Magnusson, ingenjör, har nyanstälts som biträdande skyddsingenjör, Skyddskon-toret, Höganäs.

Stig Svensson, korrespondent på Export-avdelningen, tillträder en nyinrättad befattning som försäljningsinspektör för kontakt mellan försäljningsledningen och de nordiska dotterbolagen.

en hemlös krabat

Allan Jungbeck, kapten, tidigare skydds-inspektör, har övergått till ny befattning med uppgift att handlägga Bolagets sakför-säkringsfrågor. Han skall därutöver hand-lägga industriskyddsärenden innefattande förebyggande industribrandförsvar och kon-takten med Överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap i personalärenden m.m. samt tillika vara verkskyddschef för Höga-näsverken.

Ingemar Lindgren, ingenjör, har från den 15 februari utsetts till driftsingenjör vid Hyl-linge Tegelbruk. Han skall därutöver i sam-råd med Försäljningsavdelningen organisera försäljning och distribution av fasadtegel från Hyllinge.

Den självständiga kolförsäljningen, som tidigare handhåfts av ing. Lindgren, upphör som en följd av den minskade kolbrytningen. Återstående försäljningsuppgifter kommer att skötas av en lokal försäljningsorganisa-tion, stationerad i Nyvång men fortfarande underställd Försäljningsavdelningen.

*En ledig kväll framför min TV-ruta
jag dåsade, som man så gärna gör.
Utur ventilen hördes Västans tjuta,
men det var varmt och skönt här innanför.*

*Då stod där bums en parvel, hungrig, frusen;
en liten en med mycket sydländsk hy.
Han var kanhända bara en bland tusen
olyckliga i någon flyktingby.*

*Jag satt med något ätbart gott i handen
och dinglade med varma inneskor.
Men barbent i den vinterkalla sanden
gick han på ömma fötter bakom mor.*

*En fattig son av landet under solen
såg lystet på mig. Ja, jag tyckte det.
Kvickt drog jag fötterna in under stolen,
och snasket lades undan helt diskret.*

*En bucklig mugg med välling greps begärligt,
och brödet, hårt och segt, var änglamat.
Ett torftigt mål om dan, vad härligt, härligt
för liten hemlös, hungrande krabat.*

*"Min vita matmor är en riktigt snål en.
Det står på tok för mycket folk i kön.
Och det är långt, så långt emellan målen."
är texten i hans tysta middagsbön.*

*Hans enkla lekar kan ej helt fördriva
ett tidigt allvar i hans skrämde drag.
Han byter gärna ut det kollektiva
emot ett riktigt hem igen en dag.*

*Du söderns pojke, som ej än kan fatta,
varför din värld med ens blev kall och vrång,
visst skall du också kunna le och skratta
bär i min TV-apparat en gång.*

VET NI

att 150 miljoner människor är eller har varit flyktingar sedan andra världskrigets slut?

att det finns över 1 miljon kinesiska flyktingar i Hong Kong och 120 000 algeriska i Marocko?

att Rädda Barnen skall ta sig an hem- och föräldralösa flyktingbarn i Hong Kong, bl.a. genom att uppföra barn-daghem och genom att låta bygga ut Hong Kongs sjömansskola, där föräldralösa pojkar — däribland s.k. hungerbrottslingar — tas om hand?

att i Marocko har Rädda Barnen arbetat bland algeriska flyktingbarn i fyra år och har nu hand om 10 000, som får mat, kläder, sjukvård och skolundervisning?

att vi i Sverige köper sötsaker, bakverk, sprit, vin och tobak för över 4 1/2 miljarder kronor om året?

att en rejäl måltid åt ett algeriskt flyktingbarn kostar 80 öre, en flaska mjölk åt ett undernärt spädbarn 9 öre och en skål ris åt ett Hong Kong-barn 5 öre?

att för 15 kronor i månaden kan man äta sig ett algeriskt "matfadderbarn", som därigenom får ett fullvärdigt mål mat fem dagar i veckan?

att Rädda Barnens administration betalas av räntemedel och rabatter, så att varje insamlad öre går till det ändamål det är avsett för?

att Rädda Barnens postgironummer är 90 01 00?

Reparatör Einar Norlin, Bjuvsverken, är en mycket intresserad kontaktman för Bolagets korpiddrott. Här syns han under montagearbete på den ena av de två nya tunnelugnarna.

Korpiddrottsmännen i startgroparna

Det ser ut att bli ett livligt idrottsår för de anställda vid Höganäsbolaget. Förutom den inbördes konkurrensen mellan verken siktar man på goda resultat i tävlingar utåt. Fotbollsspelarna heppas sålunda på att kamraterna vid dotterföretaget Ewers & Sohn kommer på returbesök i sommar, och då skulle det smaka med revansch för det trots allt hedersamma nederlaget vid fjolårets besök i Lübeck. Skyttarna tog förra året sin första in-teckning i Industriskyttens vandringspris, och en andra seger är deras förhoppning. Golfarna slutligen in-tecknade också i fjol för första gången vandringspriset i tävlingen med Trelleborgs Gummifabrik, och nu vill man inte gärna låta trelleborgarna ta revansch vid årets möte på golfbanan i Mölle.

Kontaktmännen vid de olika verken har tidigt planerat för årets idrottsverksamhet. Redaktör Ragnar Engberg fortsätter som "idrottsbas", och vid sin sida har han följande kommittéer för de olika grenarna:

Fotboll: Einar Norlin, Bjuv, Torsten Nilsson, Skromberga, och Rolf Nilsson, Höganäs.

Varpa: Gösta Hillman, Skromberga, Einar Norlin, Bjuv, och Hans Högestam, Höganäs.

Skytte: Magnus Håkansson, Skromberga, Ture Larsson, Bjuv, och Gunnar Thornblad, Höganäs.

Golf och tennis bedrivs inom företaget för närvarande enbart av de anställda vid Höganäsverken. Åke Engmarker respektive Valter Florin är intresserade krafter, som håller i trådarna.

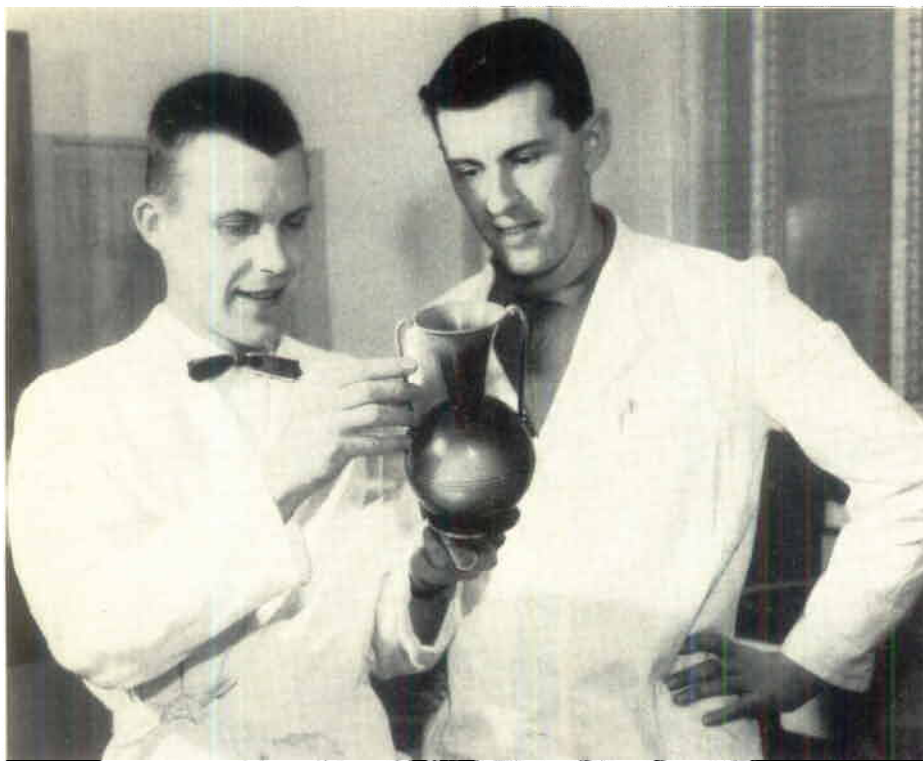
Livligt skytteprogram

Skyttarna har många tävlingar att mäta sina krafter i. Förra året avlossades 2516 skott i de olika tävlingarna vid Bolaget, och det kommer att knalla minst lika friskt under stundande säsong.

Koncernskjutningen, som också inräknas i Gruvspelen, går traditionsenligt i juni månad. Tyvärr har västervikarna svikit oss de tre senaste åren. Detta har förvånat, då Slip-Naxos hade verkliga kanonskyttar i tidigare tävlingar. Finns det ingen skytteveteran, som kan sätta fart på "sliparna" igen?

Lagpriset "Tennstänkan" stannade förra året för alltid i Höganäs. Det blir en ny stänka att kämpa om. Det individuella vandringspriset "Silverpokalen" kan, om det turar

Centrallaboratoriet i Höganäs har genom en tredje in-teckning som ständig egendom hem-fört IS Kullens vandringspris i korpfriidrott. Ingenjör Östen Claesson och laborant Ulf Nordström, två av de bästa poängplockarna vid tredje segern, betraktar förnöjda trofén.

sig för Magnus Håkansson, Skromberga, eller Stig Ljungberg, Höganäs, bli ständig egendom för någon av dem. De har nämligen vardera två in-teckningar, och det behövs tre för att bli ägare av pokalen. Samma gäller för "Trä-sleven" i tävlan mellan höganässkyttarna. Här ligger Johnny Nilsson och Gunnar Thornblad och lurar i vassen på varandra. På höganäsfronten har man dessutom "Me-kans vpr." i individuell tävlan.

Nya bestämmelser gäller för mästerskapstävlingen

För tävlingen om titeln "Höganäsbolagets mästerskytt" tillämpas från och med 1962 för samtliga deltagare de bestämmelser, som gäl-lar för IV—V klass. Liksom förut kvalifice-rar 140 poäng i någon av årets tävlingar till deltagande i mästerskapstävlingen.

Så emotses med spänning det s.k. Industri-skyttet om Bolagets år 1955 uppsatta vand-ringspris mellan Tretorn och Elmekano, Häl-singborg, Grönvalls i Ängelholm och Höga-näsbolaget. Höganäs tog som nämnts i fjol sin första in-teckning.

Tretorn har tre, Elmekano två och Grön-valls en seger. Det behövs fem in-teckningar för att bli ägare av den vackra trofén.

Inom skyttesporten kan slutligen nämnas, att Höganäsbolaget efter blygsam debut i fjol åter startar i Göteborgs Handelstidnings lag-SM i korpskytte andra söndagen i maj.

Golf och tennis

Golfarna blir värddar för tävlingen mot Trelleborgs Gummifabrik om Bolagets vand-

ringspris, i vilket de båda parterna tagit var sin in-teckning. De vann sina matcher på respektive bortaplaner, och inför den tredje tävlingen gäller det, om trelleborgarna åter skall triumfera på Mölle golfbana. Vidare spelas de traditionella mästerskapstävlingarna om "Golfänkans" och Höganäsbolagets vand-ringspriser. Höganäs har ett par år varit re-presenterat i Lunds Akademiska Golfklubbs årligen återkommande korptävling, och det blir troligen deltagande även i år.

Den vita sporten har i flera år bedrivits enbart som motion. Är det inte på tiden med någon form av tävling? Det sporrar alltid.

Flera lag i Gruvspelen

Då Gruvspelen, som omfattar fotboll, skyt-te och varpa, återupptogs i ändrad form 1954, deltog fem lag. Tyvärr har inte Nyvångs-verken varit representerat de senaste två åren, men man hoppas nu på "come back". Detta är så mycket mera önskvärt som Gullhögen i Billesholm inte har accepterat inbjudan till fortsatt idrottsligt samarbete. Man saknar där en idrottsledare, som har tid att ägna sig åt uppgiften. Billesholmarna har emellertid bett att få återkomma, när förutsättning ges där-för. Och de är välkomna åter.

Om inte gruvkarlarna i Nyvång ställer upp igen, återstår endast tre lag — Bjuv, Höganäs och Skromberga — och det är nog i under-kilten. Kan något verk ställa upp två lag i fot-boll eller varpa, går det bra. Men då får en spelare eller kastare naturligtvis inte deltaga i mer än ett av lagen.

Förra året startades en tävling om titeln

"Höganäsbolagets varpamästare". Fjolårs-mästaren Gösta Hillman i Skromberga torde få räkna med skarp konkurrens i år.

Här kan inflikas, att Höganäsverken kom-mer att bli representerat i Höganäs Korp-idrottsförbunds fotbollsserie och friidrotts-tävling. Event. återupptages också handboll på programmet.

Schackturnering

För en del år sedan arrangerades en schack-tävling mellan lag från de olika verken i nordvästra Skåne. Nu har i Skromberga ut-talats önskemål om en schackturnering. Förut-sättningen härför är, att någon intresserad kontakman vid varje verk ställer sig i spet-sen. Kontakta red. R Engberg, så kan vi sätta igång till hösten.

Ege

Lösning till

Vår "nya" typ av korsord behåller sin popularitet, vilket får anses bevisat av att antalet lösare satt nytt rekord. Prislistan har följande utseende: Gamsförman Helge Peter-son, Postlåda 8, Nyvång, kr. 25:—, fabriks-arbetare Walter Ljung, Köpmansgatan 195, Ekeby, kr. 20:—, gruvarbetare Gösta Hovald Nilsson, hus 84, Hyllinge, kr. 15:—, fru Stina Walldén, Långarödsvägen 49, Höganäs, kr. 10:—, fru Ruth Bogren, Bagerigatan 22, Höganäs, kr. 5:—.

SUMMARY

"A SHIP COMES LOADED" is the title we have given to the leading article. It is about the sales company A/S Ildfast in Norway, the oldest subsidiary of the Höganäs Company, founded in 1929, with its office in the Norwegian capital Oslo. In the article we present our colleagues from the west neighbouring land.

"SWEDISH PARTICIPATION IN EEC is desirable", stated Director Olov Herneryd before the Works Committee when he explained the effects of the common market upon the company's products.

The Managing Director also reported on the intensive alterations and extensions which are taking shape within the company's plant. The new plastics factory at Höganäs is nearing completion and so is the extension to the refractory materials factory at Bjuv, which includes two new tunnel-kilns. At Höganäs, a new sponge iron plant is being built, which will have the world's longest tunnel-kiln, 203 meters long, and Skromberga will have a new tiling plant.

A FACE LIFT for the beach area on the Öresund, west of the Höganäs-Mölle railway, where it cuts through the Höganäs factory area, is to begin in the spring. It concerns a large project, i.e. landscaping, to be done in combination with exploitation of the area on that side of the railway, as a store for raw materials. It is further planned, on a long term basis, to build a sea wall around a large area north of Höganäs harbour and so gain new land from the sea. The new raw materials store will be shielded from the wind by a garden layout on park scale, complete with a screen of poplars to break the wind speed.

A NEWLY INSTALLED two-way radio equipment is a useful addition to the transport office at Höganäs. The company has factories in several places in N.W. Skåne and up to 25 miles distance. It is obvious what an advantage a very high frequency radio communication can be in directing personnel cars and trucks en route. Within the Höganäs area, contact can also be maintained between the large number of fork lift trucks and other vehicles.

AN IMPORTANT TRANSMISSION LINE for 130 000 volts is being built by the N.W. Skåne Power Company, a Höganäs subsidiary. The line is a double circuit line, 12 miles long, supported on single concrete poles located without concrete base, as with normal wooden poles. "This is probably the first time in Sweden that a double circuit line for such high voltage has been constructed for single concrete poles of this design, without using a concrete anchorage", declared Chief

Engineer Lennart Hardenby. "We can use concrete poles of this type for up to 130 000 volts, due to the use of cross arms that yield, if a wire should break", he says.

OUR SUBSIDIARY COMPANY Höganäsarbeten in Stockholm has an extensive contracting programme with several foreign contracts gained during the last six months. Several furnaces have been built and lined, not only in Scandinavia but also in Portugal and France.

A DEMONSTRATION PLANT for powder metallurgy production techniques has been installed by the metallurgical sales department at Höganäs, intended for use with courses arranged for technicians with sintering firms from various countries. Five nations were represented in the first course.

ZUSAMMENFASSUNG

„EIN SCHIFF KOMMT GELADEN" lautet die Überschrift unseres Hauptartikels, der die Firma A/S Ildfast in Norwegen beschreibt. Diese Firma, die im Jahre 1929 gegründet wurde, ist die älteste Tochtergesellschaft der Höganäs-Billesholms AB und hat ihr Hauptbüro in der norwegischen Hauptstadt Oslo. In dem Artikel werden unsere Mitarbeiter im westlichen Nachbarland vorgestellt.

EIN SCHWEDISCHER ANSCHLUSS AN DIE EWG wäre erwünscht, sagte Herr Direktor Herneryd bei einer Betriebsratsversammlung, als er die Wirkung, die ein gemeinsamer Markt auf die Erzeugnisse der Höganäs-Gesellschaft haben würde, beleuchtete.

Der Chef des Konzerns berichtete auch von der intensiven Um- und Neubautätigkeit, die auf sämtlichen Gebieten des Unternehmens herrscht. Die neue Fabrik für Kunststoffe in Höganäs ist bald fertig, und auch der Anbau der Fabrik für feuerfestes Material in Bjuv mit u.a. zwei neuen Tunnelöfen nähert sich der Vollendung. In Höganäs wird eine neue Fabrik für Eisenschwamm mit dem längsten Tunnelofen der Welt, 203 m, gebaut, und in Skromberga errichtet man eine neue Fabrik für Klinkersteine.

EINE UMGESTALTUNG des Strandgeländes am Öresund westlich der Eisenbahnlinie von Höganäs bis Mölle, wo diese das Fabrikgelände der Höganäs-Gesellschaft durchquert, soll diesen Frühling in Angriff genommen werden. Es handelt sich um ein großes Projekt, das mit der Ausnutzung des Geländes diesseits der Eisenbahn als Lagerplatz für Rohstoffe zusammenhängt. Weiter hat man langfristig geplant, ein großes Gebiet nördlich des Höganäser Hafens einzudecken, um dem Meer neues Land abzuge-

winnen. Der neue Rohstofflagerplatz soll gegen Sturm und Wind durch parkgroße Gartenanlagen geschützt werden, die mit Pappeln eingrahmt die Windgeschwindigkeit herabsetzen sollen.

EINE NEUEINGERICHTETE FUNKANLAGE steht der Transportabteilung hilfsbereit zur Verfügung. Die Höganäs-Gesellschaft hat Anlagen an verschiedenen Orten in Nordwestschonen in Abständen bis 40 km, und der Vorteil, die LKW und PKW, die unterwegs sind, bei Bedarf per Ultrakurzwelle ansprechen und leiten zu können, liegt auf der Hand. Innerhalb des Fabrikgeländes von Höganäs kann diese Ultrakurzwellenverbindung auch mit einigen Gabelstaplern und anderen Fahrzeugen hergestellt werden.

EINE UNGEWÖHNLICHE LINIENLEITUNG für die Stromübertragung von Höganäs nach Nyvång wird gerade angelegt. Der Bau steht unter der Leitung der Nordvästra Skånes Kraftaktiebolag, einer Tochtergesellschaft der Höganäs-Billesholms AB. Es handelt sich um eine 20 km lange Doppelleitung für 130 000 Volt, die an Betonstangen ohne Grundplatte aufgehängt ist genau wie an gewöhnlichen Holzstangen. Es dürfte dies das erste Mal in Schweden sein, daß man eine Doppelleitung, die für eine so hohe Spannung gebraucht werden soll, an Stangen aus Strang- und Kabelbeton aufhängt, ohne daß diese Stangen an Bodenplatten festgegossen sind, hebt der Leiter der Kraftgesellschaft, Herr Oberingenieur Lennart Hardenby, hervor. Daß wir Betonstangen in der genannten Ausführung für Spannungen bis 130 000 Volt verwenden können, ist darauf zurückzuführen, daß die Stangen eine besondere Riegelkonstruktion haben, sagt Herr Hardenby weiter.

DIE TOCHTERGESELLSCHAFT, AB HÖGANÄSARBETEN in Stockholm, war während des letzten Halbjahres sehr lebhaft als Unternehmer mit mehreren Aufträgen im Ausland tätig. Verschiedene Öfen wurden außer in Skandinavien auch in Portugal und Frankreich gebaut und ausgemauert.

EINE DEMONSTRATIONSANLAGE für die pulvermetallurgische Fertigungstechnik wurde von der Verkaufsabteilung für metallurgische Produkte in Höganäs eingerichtet. Die Anlage soll für Unterrichtszwecke bei Kursen verwendet werden, die für Techniker der Sinterfirmen verschiedener Länder abgehalten werden. Bei dem ersten Kursus waren Vertreter fünf verschiedener Nationen anwesend.

DIE SPORTSLEUTE DER HÖGANÄS-GESELLSCHAFT liegen in den Startlöchern. In diesem Jahr wird die sportliche Tätigkeit sehr rege sein teils mit internen Wettkämpfen und teils mit Wettkämpfen gegen Angestellte anderer Industrien. Die Kämpfe werden in folgenden Sportarten ausgetragen: Fußball, Golf, Schießen, Tennis und Varpa (ein schwedisches Wurfspiel).

HÖGANÄS